

رئیس مرکز پژوهش‌های شورای شهر تبریز:

بیش از ۶۰ درصد
آلودگی تبریز

به خاطر منابع متحرک است

در صفحه ۸

یکشنبه ۹ آذر ماه ۱۴۰۴ سال نوزدهم شماره ۳۴۵۲ قیمت ۵۰۰۰ تومان

طرح نو

روزنامه کثیرالانتشار

سرمقاله

۲

قرس غرب

از قدرت تمدن‌سازی ایران

طرح نو؛ سردبیر

در تاریخ معاصر، کمتر ملتی مانند ایران توانسته است چنین ماندگار در حافظه‌ی قدرت‌های جهانی باقی بماند؛ ملتی که نه با جمعیت فراوان، نه با وسعت ساده‌ی جغرافیایی، بلکه با جاذبه‌ی تمدنی خود، همواره نقطه‌ی نقل شرق و غرب بوده است. همین جایگاه تمدنی و تاریخی، به تعبیر بسیاری از متفکران غربی، منبع اصلی «قرس غرب از ایران» است. آنان دریافته‌اند که هرگاه ایران از درون بیدار شود، می‌تواند معادلات نظم جهانی را دگرگون کند.

در دهه‌ی چهل خورشیدی، زمانی‌که خاورمیانه هنوز درگیر نظم مصنوعی پس از جنگ جهانی دوم بود، لیندون بی. جانسون - معاون وقت رئیس‌جمهور آمریکا و بعدها رئیس‌جمهور پس از ترور جان اف. کندی - در تحلیلی محرمانه گفت: «بیداری امپراتوری ایران برای ما خطرناک است. اگر ایران دوباره قوی شود، در نخستین درگیری، غرب را از آسیای جنوب غربی بیرون می‌اندازد» او نتیجه گرفت: برای حفظ سلطه‌ی غرب، ایران باید....

گزارش

۲

شکست پروژه‌ی ۲۰ ساله‌ی
غرب علیه ایران
نبرد ۱۲ روزه با تمام محور
غرب

طرح نو؛ سردبیر

در خرداد سال ۱۴۰۴ شاهد رخدادی بودیم که بسیاری از تحلیل‌گران آن را «نقطه‌ی عطف در نبرد قرن ایران و غرب» نامیدند؛ جنگی که تنها ۱۲ روز طول کشید اما عملاً یک طرح ۲۰ ساله را از هم گسست.

رژیم صهیونیستی با همراهی آمریکا و چند متحد اروپایی و حتی منطقه‌ای، یک عملیات چندلایه را علیه ایران آغاز کرد: از حملات سایبری و خرابکاری هدفمند تا یورش اطلاعاتی، جنگ رسانه‌ای با هدف شکستن قدرت بازدارندگی ایران و القای شکاف درون‌ملی و همزمان حملات موشکی به شهرها و مناطق مسکونی!

اما نتیجه خلاف انتظار بود و ایران نه تنها از میدان خارج نشد، بلکه توانست معادلات منطقه‌ای و حتی ذهنی غرب را دگرگون کند. این مقاله به بررسی پیش‌زمینه و ریشه‌های تاریخی و نظری این جنگ ۱۲ روزه، نحوه انجام و پیامدهای آن خواهد پرداخت.

ریشه‌های تاریخی و نظری این نبرد

از حدود سال ۲۰۰۵ و هم‌زمان با گسترش نفوذ ایران در منطقه، اندیشکده‌های آمریکایی چون کارنگی و بروکینگز مطالعاتی را کلید زدند که در آن ایران نه به‌عنوان یک حکومت، بلکه به‌عنوان یک الگوی تمدنی رقیب غرب در منطقه‌ی غرب آسیا تحلیل می‌شد.

در همان دوره، گزارش معروفی از مؤسسه «رند کورپوریشن» منتشر شد که راهبرد اصلی را چنین تعریف کرد: «مهار ایران نه با جنگ مستقیم، بلکه با تغییر باور در ذهن مردمش انجام می‌شود»....

بررسی وضعیت اسراف در میان خانوارهای ایرانی؛

اسراف غذایی

و تلفات پنهان منابع ملی

در صفحه ۶

ورزش

۳

تراکتور؛ نماینده هویت
تازه فوتبال ایران

شهری

۸

تبریز روی ریل توسعه؛
۴ خط مترو تا کجا شهر را
جلو می‌برد؟

«ورنی» دست‌بافته‌ای از ذوق و هنر زنان روستایی آذربایجان شرقی

طرح نو؛ گروه گزارش

هنر صنعت «ورنی» از صنایع دستی خطه آذربایجان شرقی با پیشینه و سابقه‌ای تاریخی، دست‌بافته‌ای از سر ذوق و هنر زنان روستایی و عشایری این استان است که در سال‌های اخیر در مسیر شناسایی جایگاه پایسته و شایسته خود قرار گرفته است.

ورنی، که نقش و نگار آن تجلی رسم و رسوم و آداب کهن روستاها و مناطق عشایری خطه آذربایجان است، دارای قدمتی به درازای ۲ قرن بوده و علاوه بر اشتغالزایی برای زنان و دختران روستایی و عشایری، منبع درآمدی برای امرار معاش آن‌ها به حساب می‌آید.

زنان و دختران هنرمند روستایی و عشایری آذربایجان شرقی در خلق این هنر-صنعت، از اشکال هندسی و حیوانات و پرندگان و تخیلات ذهنی خود بهره می‌گیرند و از رنگ‌های طبیعی برای رنگ‌بندی تار و پودهای آن‌ها که معمولاً لاکه، کرم، آبی روشن، سفید و پیازی است، استفاده می‌کنند و در ابعاد مختلف می‌بافند.

ورنی در فرهنگ آذربایجان، نوعی گلیم یک‌ر و بدون

پرز است که به شیوه پودپیچی بافته می‌شود و در این روش، پود اصلی از تار عبور کرده و به دور نخ‌های تار پیچیده می‌شود و تفاوت کلیدی ورنی با گلیم در این است که در بافت ورنی، ایجاد طرح و نقوش به وسیله پودگذاری اضافی انجام می‌شود و تار و پود هر دو در سطح آن پوشیده می‌شوند.

منطقه قره داغ آذربایجان شرقی و قره‌باغ جمهوری آذربایجان به عنوان خاستگاه این هنر-صنعت شناخته می‌شوند و هم‌اکنون بیش از هزاران نفر از جمعیت منطقه به تولید ورنی اشتغال دارند و از این طریق امرار معاش می‌کنند.

حدود ۸۵ درصد از عشایر آذربایجان شرقی به کار بافت ورنی مشغول هستند و این هنر اصیل و بومی بیشتر در میان عشایر شاهسون و روستاهای کلپیر، خداآفرین و هوراند و مناطق ارسباران رواج دارد و در سال‌های اخیر به علت توجه متولیان امر و میراث فرهنگی به صنایع دستی مناطق مختلف استان، به عنوان یکی از صنایع دستی ارزشمند و مورد وثوق گردشگران جایگاه خود را در بازار صادرات باز کرده است.

بدون تردید گسترش و توسعه ورنی بافی در روستاها و

ثبت ملی روستای «نجف تراکمه» به عنوان روستای ثبت ملی صنایع دستی ورنی گامی در جهت ارج نهادن به هنرمندان این هنر-صنعت است

فرماندار کلپیر گفت: ثبت ملی این روستا به عنوان روستای صنایع دستی ورنی پس از سال‌ها تلاش و پیگیری‌های نماینده این شهرستان در مجلس شورای اسلامی، اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و مدیرکل امور روستایی و عشایر استانداری به نتیجه رسید.

رضا محمدی، با تأکید بر حمایت از این هنر-صنعت زنان و دختران روستایی و عشایری، افزود: این تلاش‌ها نه تنها به ارج نهادن به زحمات زنان بلکه به ایجاد نشاط اجتماعی و حفظ میراث فرهنگی آذربایجان کمک می‌کند.

تلاش برای افزایش سهمیه بیمه تولیدکنندگان
ورنی

مدیرکل امور روستایی و عشایر استانداری آذربایجان شرقی نیز در این جشنواره با اشاره به نقش زنان در رونق اقتصاد روستایی، گفت: توجه به صنایع دستی مناطق مختلف استان از اولویت‌های مدیریت استان بوده و در این راستا تسهیلات تبصره ۱۵ به تولیدکنندگان ورنی پرداخت می‌شود.

رسول خدابخش، افزود: تلاش می‌شود سهمیه بیمه تولیدکنندگان ورنی افزایش یابد و با تلاش‌های استاندار آذربایجان شرقی و دولت چهاردهم، فرصتی فراهم شود تا محصولات کشاورزی و صنایع دستی استان در نمایشگاه‌های خارجی عرضه شوند.

بافتندگان ورنی نیز همانند فرش بافان بیمه شوند

نماینده مردم هوراند و خداآفرین در مجلس شورای اسلامی، نیز با قدردانی از تلاش‌های اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری، اداره کل امور روستایی و عشایر استان و اهالی روستای نجف تراکمه در ثبت این روستا به عنوان روستای ملی ورنی، گفت: این روستا برند اصالت و هویت این هنر-صنعت در آذربایجان است. بهنام رضوانی، افزود: این هنر باید در حوزه بیمه و پرداخت تسهیلات لازم مورد حمایت قرار گیرد و بافتندگان ورنی همچون فرش‌بافان بیمه شوند و از محل تسهیلات تبصره ۱۵ برای تأمین سرمایه در گردش تولید ورنی استفاده شود. / ایرنا

نماینده تبریز:

نظارت بر بازار
متولی ندارد

طرح نو؛ گروه خبر

نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه نظارت بر بازار متولی ندارد، متذکر شد: اتاق اصناف به‌عنوان ذی‌نفع نمی‌تواند ناظر باشد و برای پایان وضعیت نامناسب در بازار، باید همانند گذشته مسئولیت نظارت بر بازار به اداره بازرگانی محول شود.

در پی گزارشات مردمی مبنی بر کمبود و گرانی برخی کالاهای اساسی، علیرضا نوین، نماینده مردم تبریز، مدیران کل صمت، تعزیرات و عوامل اتاق اصناف و مجمع امور صنفی و اتحادیه استان را برای بازدید از بازار تبریز با خود همراه کرد.

نوین در این بازدید با بیان اینکه علیرغم تخصیص ارز دولتی در بازار، برنج پاکستانی یافت نمی‌شود و محدود برنج‌های موجود نیز گران‌تر از قیمت مصوب به‌فروش می‌رسد، تشریح کرد: مشخصاً برنج‌های پاکستانی با احتکار شده‌اند و یا با برنج ایرانی مخلوط و عرضه می‌شوند.

وی با تأکید بر ضرورت نقره‌داغ گران‌فروشان و محتکران، اظهارکرد: تعداد گشت‌های مشترک نظارت بر بازار، جوابگوی نیاز شهر نیست و در صورت اجرای طرح ناظرین افتخاری و اخذ کمک از بسیج اصناف، می‌توان تا حدودی نظارت‌ها را تشدید کرد و با برخورد قاطع تعزیرات، مانع جولان سودجویان شد.

به نقل از روابط عمومی دفتر این نماینده، در روز پنجشنبه ۶ آذر، نوین خاطر نشان کرد: هدف از این بازدید مشاهده واقعیت‌های بازار اعم از کمبود اقلام اساسی، مصادیق گران‌فروشی و ریشه‌یابی مشکلات بود و قطعاً راهکارهای بهبود شرایط از وزارتخانه‌های صمت، کشاورزی و دادگستری پیگیری خواهد شد.

خبر

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آذربایجان شرقی مطرح کرد:

پیشرفت فیزیکی ۹۵ درصدی آزادراه

تبریز – بازرگان تا پایان سال

طرح نو؛ گروه خبر

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آذربایجان شرقی گفت: با توجه به سرعت اجرای پروژه آزادراه تبریز-بازرگان پیش بینی می‌شود میزان پیشرفت پروژه تا پایان سال جاری به ۹۵ درصد برسد.

حیدر فتح زاده در حاشیه بازدید از آزادراه تبریز-بازرگان در گفت‌وگو با خبرنگاران اظهار کرد: با بهره برداری از آزادراه در (فاز یک) به طول ۲۴ کیلومتر، اجرای قطعه در (فاز ۲) از ۳۷ کیلومتر ۴۶ الی کیلومتر ۴۶ که از دانشگاه آزاد صوفیان شروع و تا شوردرق ادامه می‌باید، سرعت بیشتری می‌گیرد.

وی توضیح داد: اتمام این قطعه (فاز ۲) و بهره برداری از آن نقش مهم و کلیدی در کاهش تصادفات جاده‌ای، کاهش ترافیک تبریز- صوفیان و صوفیان تا مرند خواهد داشت.

فتح زاده ابراز داشت: پیشرفت فیزیکی پروژه بیش از ۷۵ درصد بوده و از ۲۵ ابنه پل و ابنه فنی، ساخت ۲۴ مورد به طور کامل و از چهار قطعه تبادل، یک مورد به طور کامل اتمام یافته و سه مورد در حال تکمیل سر ستون‌ها و عرشه است.

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آذربایجان شرقی خاطر نشان ساخت: عملیات زیرسازی و روسازی بیش از ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته و پیش بینی می‌شود تا پایان سال جاری پیشرفت فیزیکی کل پروژه به بیش از ۹۵ درصد برسد و پروژه ابتدای سال ۱۴۰۵ بهره برداری شود.

سیاست – اقتصاد

طرح نو؛ سردبیر

در تاریخ معاصر، کمتر ملتی مانند ایران توانسته است چنین ماندگار در حافظه‌ی قدرتهای جهانی باقی بماند؛ ملتی که نه با جمعیت فراوان، نه با وسعت ساده‌ی جغرافیایی، بلکه با جاذبه‌ی تمدنی خود، همواره نقطه‌ی ثقل شرق و غرب بوده است. همین جایگاه تمدنی و تاریخی، به تعبیر بسیاری از متفکران غربی، منبع اصلی «ترس غرب از ایران» است. آنان دریافته‌اند که هرگاه ایران از درون بیدار شود، می‌تواند معادلات نظم جهانی را دگرگون کند.

در دهه‌ی چهل خورشیدی، زمانی‌که خاورمیانه هنوز درگیر نظم مصنوعی پس از جنگ جهانی دوم بود، لیندون بی. جانسون – معاون وقت رئیس‌جمهور آمریکا و بعدها رئیس‌جمهور پس از ترور جان اف. کندی – در تحلیلی محرمانه گفت: «بیداری امپراطوری ایران برای ما خطرناک است. اگر ایران دوباره قوی شود، در نخستین درگیری، غرب را از آسیای جنوب غربی بیرون می‌اندازد.» او نتیجه گرفت: برای حفظ سلطه‌ی غرب، ایران باید به چند بخش تقسیم شود تا هیچ‌گاه قدرت بازسازی تمدنی پیدا نکند.

این جمله، شاید یکی از صریح‌ترین اعتراف‌ها به ماهیت تمدنی قدرت ایران باشد. در نگاه جانسون و بسیاری از نخبگان سیاست خارجی واشگنگن، ایران صرفاً یک کشور نبود؛ ایران یک ایده بود؛ ایده‌ای تاریخی از استقلال، هویت و خودکفایی فرهنگی. و

درست همین ایده، همواره تهدیدی برای نظام سلطه‌ی جهانی تلقی شده است.

در دوران جنگ سرد، نگاه امنیتی غرب به ایران با ترس از نفوذ فکری و فرهنگی آن گره خورد. حتی پیش از انقلاب اسلامی، سیاست‌گذاران آمریکایی دریافته بودند که ایران بیدار و خودآگاه، دیر یا زود به سوی استقلال سیاسی و تمدنی حرکت خواهد کرد. پس از انقلاب، این پیش‌بینی به واقعیت تبدیل شد. ایران نه تنها از مدار نفوذ غرب خارج شد، بلکه گفتمان دیگری را در عرصه‌ی جهانی مطرح کرد، گفتمانی که دین، سیاست و هویت تاریخی را در قالبی نوین ترکیب نمود و منطق سلطه را به چالش کشید.

در دهه‌های اخیر نیز، بسیاری از متفکران برجسته‌ی روابط بین‌الملل این نگرانی را بازتاب داده‌اند. جان مرشایمر، نظریه‌پرداز مکتب واقع‌گرایی تهاجمی در دانشگاه شیکاگو، بارها گفته است: «ایران، تنها قدرت منطقه‌ای است که اگر یکپارچه و اثباتی بماند، می‌تواند قواعد بازی آمریکا و اسرائیل در خاورمیانه را تغییر دهد. هدف اصلی آنان، تکه‌پاره کردن ایران است.»

مرشایمر به‌درستی اشاره می‌کند که مسئله‌ی ایران برای غرب، نه تسلیحات است و نه نفت، بلکه فرهنگ سیاسی مستقلی است که از اعماق تاریخ ریشه دارد و در برابر هژمونی غربی «نه» می‌گوید.

در واقع، غرب از ایرانِ «تمدن‌ساز» می‌ترسد، نه ایرانِ

«جنگجو». ایران در طول تاریخ، هرگاه قوی بوده، توانسته نظم سیاسی و اقتصادی منطقه را متعادل کند؛ از دوران هخامنشی که جاده‌ی ابریشم و نخستین الگوی امپراتوری قانون‌محور شکل گرفت، تا دوران صفویان که موازنه‌ای جدید میان شرق و غرب برقرار شد. غرب به‌خوبی می‌داند که اگر ایران دوباره به جایگاه تمدنی خود بازگردد، دیگر نه از طریق سلاح، بلکه از مسیر فرهنگ، دانش، و اخلاق جمعی می‌تواند نظم جهانی را متأثر سازد.

نگرانی غرب از بیداری تمدنی ایران، پس از انقلاب اسلامی، به‌صورت محسوس‌تری آشکار شد. مجموعه‌ای از سیاست‌ها – از تحریم اقتصادی گرفته تا جنگ رسانه‌ای، از گسترش ناتو در پیرامون ایران تا تحریک قومیت‌ها در مرزهایش – همگی در امتداد همان راهبرد چند دهه‌ای قرار دارند: جلوگیری از تکوین ایران نیرومند، متحد و تمدن‌ساز.

اما تاریخ نشان داده است که ایران، هرگاه تحت فشار قرار گرفته، نه فروپاشیده، بلکه احیا شده است. این سرزمین، چندین بار ویران شده اما بار دیگر برخاسته و تمدنی تازه آفریده است.

واقعیت آن است که قدرت ایران، پیش از آن‌که نظامی یا اقتصادی باشد، قدرتی فرهنگی و معنوی است، قدرت معنا. در جهانی که نظم غربی بر پایه‌ی منافع و سیطره بنا شده، ایران حامل الگویی است مبتنی بر

ترس غرب از قدرت تمدن‌سازی ایران

هویت، استقلال و عدالت.

این سه مفهوم، جوهره‌ی گفتمانی هستند که از دید غربی‌ها «تهدید» تلقی می‌شود، زیرا می‌تواند در میان ملل منطقه روح خودباوری ایجاد کند و مشروعیت ساختار سلطه را به چالش بکشد.

امروز، بیش از هر زمان دیگر، الگوی تمدنی ایران – به‌ویژه با پیوند میان سنت و فناوری بومی، اقتصاد مقاوم و دیپلماسی فرهنگی – در حال بازیابی است. غرب نیک می‌داند که ایران، اگر به اتکای باورهای تاریخی خود دوباره به اوج برسد، جایگاه خاورمیانه و حتی نقشه‌ی قدرت جهانی دگرگون خواهد شد.

از همین روست که تلاش می‌شود با تصویرسازی‌های منفی، فشارهای سیاسی، و تبلیغ اختلافات داخلی، روند «تمدن‌سازی نوین ایرانی» مهار شود. اما آنچه غافل می‌ماند این است که این قدرت، نه در پایتخت‌ها و سیاست‌های رسمی، بلکه در ذهن و جان ملت ایران ریشه دارد؛ جایی که نمی‌توان آن را تحریم کرد.

در پایان، باید گفت: ترس غرب از ایران، در حقیقت ترس از بیداری هویتی یک ملت است که می‌تواند جهان را از نگاه دیگری ببیند؛ جهانی که در آن اخلاق، عدالت و استقلال، جای پول، رسانه و نفوذ را می‌گیرد.

این همان چیزی است که جانسون نیم قرن پیش با واژه‌ی «بیداری امپراطوری ایران» توصیف کرد، و هنوز هم از دید سیاست‌گذاران غربی، بزرگ‌ترین و واقعی‌ترین کابوس است.

گزارش

شکست پروژه‌ی ۲۰ ساله‌ی غرب علیه ایران

نبرد ۱۲ روزه با تمام محور غرب

در نهایت و با گذشت ۲۰ سال برنامه‌ریزی برای فروپاشاندن

ایران از درون، شرایط نشان داد که این پایان کار نیست و غرب این را فهمید. لذا از خرداد ۱۴۰۴ نقطه‌ی عطفی دیگر در روابط خصمانه‌ی غرب علیه ایران رقم خورد؛ تهاجم همه جانبه غرب علیه ایران در قالب جنگ ۱۲ روزه!

ماهیت واقعی جنگ ۱۲ روزه

طبق گزارش منابع اطلاعاتی معتبر منطقه‌ای، جنگ ۱۲ روزه، یک درگیری نظامی مستقیم و تمام‌عیار بین غرب و ایران بود که در ژوئن ۲۰۲۵ (خرداد و تیر ۱۴۰۴) رخ داد و با حملات غافلگیرانه رژیم صهیونیستی به شهرهای مختلف ایران آغاز شد. ماهیت اصلی این جنگ را می‌توان در چند محور زیر خلاصه کرد:

ادعای حملات پیشگیرانه رژیم اسرائیل: رژیم صهیونیستی با هدایت و رهبری آمریکا و با ادعای جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای و آسیب زدن به توان موشکی کشور، عملیاتی با نام «طلوع شیران» را آغاز کرد. در این حملات، صدها حمله هوایی به بیش از ۱۰۰ مرکز نظامی، هسته‌ای و مناطق مسکونی در سراسر ایران انجام و تعدادی از فرماندهان نظامی و دانشمندان هسته‌ای ایران و بسیاری از مردم عادی به شهادت رسیدند.

پاسخ موشکی و پهپادی ایران: در ادامه و بر اساس اعلام منابع رسانه‌ای، ایران در واکنش به این حملات، بیش از ۵۵۰ موشک بالستیک و ۱۰۰۰ پهپاد انتحاری به سمت سرزمین‌های اشغالی پرتاب و طبق اخبار منابع معتبر، بیشتر این پرتابه‌ها به

گزارش

پس از افشای آن، افکار عمومی جهانی متوجه شد که پروژه‌ی رسانه‌ای علیه ایران، هدایت‌شده و دستوری است. در عصر داده‌های آزاد، چنین خطایی برای غرب مرگ‌بار بود و برابر بود با از دست رفتن اعتبار در نبرد برای کانالیزه کردن افکار عمومی.

پیامدهای منطقه‌ای و جهانی شکست

جنگ ۱۲ روزه در حقیقت مرزهای ژئوپلیتیکی امنیت در منطقه را تغییر داد. و برای نخستین‌بار پس از تشکیل رژیم صهیونیستی، هسته‌ی اصلی قدرت در تهران و نه تل‌آویو تعریف شد. ایران نشان داد که بدون حضور مستقیم نظامی در خاک دشمن، می‌تواند جنگی ترکیبی را مدیریت کرده و با هزینه‌ی پایین، نظام بازدارندگی را تثبیت کند.

عربستان، قطر، امارات و بیشتر کشورهای منطقه بلافاصله پس از پایان جنگ مواضع خود را تعدیل کردند. رسانه‌های غربی – از جمله «الجزیره» – گزارش دادند که امنیت خلیج فارس دیگر بدون درک نقش ایران ممکن نیست. و بدین ترتیب، شکاف آرامی میان شاخه‌ی عربی و عبری جبهه‌ی غربی پدید آمد.

در داخل ایالات متحده نیز این جنگ بازتابی گسترده داشت. بیشتر رسانه‌های آمریکایی از شکست یک «طرح دو دهه‌ای مهندسی افکار» سخن گفتند. و اعضای کنگره آمریکا مورد پرسش قرار گرفتند که میلیارد‌ها دلار هزینه‌ی عملیات سایبری علیه ایران، چگونه در کمتر از دو هفته بی‌ثمر مانده است؟!

ایران و عبور از بازدارندگی به بازسازی پس از پیروزی

جنگ ۱۲ روزه، پایان یک مرحله و آغاز مرحله‌ای جدید است. اکنون ایران در آستانه‌ی «بازسازی استراتژیک پسابحران» قرار دارد. در سیاست خارجی، ایران گسترش محور شرق با همکاری چین، روسیه، هند و تقویت مسیرهای ترانزیتی قفقاز و خلیج فارس را پیش رو دارد. در حوزه فناوری، جهش در امنیت سایبری و بومی‌سازی شبکه‌های زیرساختی مدنظر قرار خواهد گرفت. اما در افق تمدنی بازگشت مفهوم «ایران تمدنی» به گفتمان عمومی، برابر با خودباوری نسل جدید و بازتعریف نقش کشور در آینده‌ی جهان چندقطبی مدنظر است و در سطح اجتماعی نیز، وحدت ملی در این دوران، نه بر پایه شعار، بلکه بر اساس تجربه‌ی واقعی مقاومت شکل گرفت. نسل جوان، ایران را نه در خلأ تاریخی بلکه در بستر رقابت جهانی دید؛ و این دقیقاً همان نقطه‌ای است که پروژه‌ی غرب شکست خورد.

پایان خیال ۲۰ ساله

طرح ۲۰ ساله‌ی غرب برای تضعیف ایران، بر اساس سه فرض اشتباه بنا شده بود؛ تصور فروپاشی تدریجی ساختار انسجام ملی ایران، وابستگی ذهنی نسل جوان ایرانی به غرب؛ و بی‌ثباتی سیاسی در مواجهه با فشار اقتصادی و بحران خارجی.

اما رخداد جنگ ۱۲ روزه، تمام این فرضیه‌ها را برچید. ایران ثابت کرد که می‌تواند در یک جنگ تمام‌عیار چندبعدی، نه‌فقط بقاء پیدا کند بلکه گفتمان ژئوپلیتیکی جدیدی خلق کند. جنگ ۱۲ روزه، نمایش تکنولوژی یا تسلیحات نبود؛ نمایش هویت تمدنی به‌روز و مقاوم ایران بود.

به تعبیر یکی از کارشناسان لبنانی: «غرب ۲۰ سال وقت و میلیارد‌ها دلار خرج کرد تا ایران را تضعیف کند، اما در ۱۲ روز فهمید که ایران فراتر از یک حکومت است؛ ایران یک تمدن زنده است.»

یادداشت

تراکتور؛ نماینده هویت تازه فوتبال ایران

طرح‌نو؛ علی خیرآبادی
شاگردان درآگان اسکوچیچ پس از پنج بازی در لیگ نخبگان آسیا، با سه پیروزی، دو تساوی، هشت گل زده و تنها یک گل خورده، بدون شکست و با اقتداری که در این سال‌ها فوتبال ایران نداشته است، پیش می‌روند.
تراکتور تبریز در نقطه‌ای ایستاده که می‌توان آن را یکی از مهم‌ترین بزرگ‌های تاریخ فوتبال ایران دانست؛ بزرگ‌هایی که در آن نتیجه‌گیری، هویت و جایگاه بین‌المللی این تیم هم‌زمان دست‌خوش تغییر شده است.

کار مهم تراکتور در آسیا و نقش اسکوچیچ

شاگردان درآگان اسکوچیچ پس از پنج بازی در لیگ نخبگان آسیا، با سه پیروزی، دو تساوی، هشت گل زده

و تنها یک گل خورده، بدون شکست و با اقتداری که در این سال‌ها فوتبال ایران نداشته است، پیش می‌روند. قرار گرفتن تراکتور در بین سه تیم برتر غرب آسیا، اتفاق مهمی برای فوتبال ایران است چرا که این پیروزی‌ها تاثیر زیادی بر روی فوتبال ایران هم دارد.
نقش اسکوچیچ در این میان برجسته است. تیمی که در پنج بازی تنها یک گل دریافت می‌کند، مجموعه‌ای نیست که به صورت اتفاقی سرپا مانده باشد. انسجام دفاعی، خطوط فشرده، مالکیت هوشمندانه و اجرای منظم برنامه‌های تاکتیکی باعث شده تراکتور کمتر به تیمی شانس گل بدهد و در عین حال، با بازیکنانی که در فاز حمله تصمیم‌گیری سریع و باکیفیت دارند، از موقعیت‌ها نهایت استفاده را ببرد.

هشت گل زده در پنج مسابقه آسیایی، خروجی تیمی است که برای بردن بازی‌ها برنامه دارد، نه فقط برای گل نخوردن. البته مشخص است که برای ادامه این مسیر رویایی بازیکنان تراکتور باید از موقعیت‌های خود به نحو بهتری استفاده کنند تا آمار گلزنی این تیم هم ارتقا یابد.

تاثیر ملی درخشش تراکتور در آسیا

این روند تأثیری ملی هم دارد. ادامه عملکرد موفق تراکتور می‌تواند سهمیه‌های فوتبال ایران در لیگ نخبگان را افزایش دهد؛ نشانه‌ای از این که باشگاه‌های ایرانی هنوز می‌توانند در رقابت‌های سطح بالای قاره، نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشند.
در دوره‌ای که کیفیت بین‌المللی فوتبال ایران زیر نقد

است، چنین نمایشی از سوی تراکتور تصویری تازه و امیدوارکننده ارائه می‌دهد. در لیگ برتر نیز تراکتور یکی از دو مدعی اصلی قهرمانی لیگ برتر است. این هم‌زمانی موفقیت در دو جبهه، بار دیگر نشان می‌دهد که تراکتور صرفاً تیمی با فرم خوب نیست؛ تیمی است که استانداردهایش ارتقا یافته‌اند.
توازن میان تجربه و جوانی، شجاعت تاکتیکی و حضور هوادارانی که در هر بازی نقش دوازدهمین بازیکن را بازی می‌کنند، ترکیبی ساخته که تراکتور را به اوج رسانده است. تراکتور امروز نه فقط نماینده تبریز، بلکه نماینده هویت تازه فوتبال ایران در آسیاست. اگر این روند ادامه یابد، تراکتور می‌تواند نه تنها یک فصل رؤیایی بسازد، بلکه مسیر آینده فوتبال ایران را نیز تحت تأثیر قرار دهد.

گزارش

زنگ خطر جدی است؛

آمریکا به بازیکنان تیم ملی ویزا نمی‌دهد؟

طرح‌نو؛ گروه ورزش
حضور تیم ملی ایران در آمریکا برای برگزاری جام جهانی با حواشی متعددی گره خورده است.
تیم ملی فوتبال ایران در شرایطی مجوز حضور در جام جهانی ۲۰۲۶ را کسب کرده که هنوز مشخص نیست می‌تواند با تمامی بازیکنانش در این جام حضور پیدا کند یا خیر. در واقع این موضوع تا قبل از آنکه داستان قرعه‌کشی جام جهانی از راه برسد، چندان نگران‌کننده نبود؛ اما دقیقاً از زمانی که مشخص شد آمریکا همچنان در سیاست‌هایش برای صدور ویزا برای ایرانی‌ها تجدیدنظر نکرده، نگرانی مسئولان ایرانی شدت گرفته که نکند این کشور ویزای بازیکنان تیم ملی ایران را هم صادر نکند.

قرعه‌کشی پُر

قبل از رسیدن به مبث اصلی باید به این موضوع اشاره کرد که آمریکا برای زمینی از ۹ نفری که قرار بود از ایران راهی این کشور شده تا در مراسم قرعه‌کشی ۱۴ آذر در واشنگتن شرکت کنند، ویزا صادر نکرد. به این ترتیب،

مسئولان فدراسیون فوتبال در مشورت با وزارت ورزش و وزارت امور خارجه به این رسیدند که به دلیل چنین رفتاری، هیچ نماینده‌ای از ایران در این مراسم شرکت نکند. به این ترتیب حضور در قرعه‌کشی منتفی شده و ایرانی‌ها به آمریکا نمی‌روند. این موضوع اما زمانی بیشتر خودنمایی می‌کند که مشخص شده قانون ترامپ، باوجود بندهایی که در آن گنجانده شده، باز برای ایرانی‌ها سخت‌گیری بیشتری دارد.

قانون ترامپ

قانون ترامپ در زمره قوانینی است که یکی-دو سال اخیر وضع شده و سروصدای زیادی به راه انداخته است. در این قانون، ایران در کنار چند کشور دیگر مشمول محدودیت‌های سنگینی تری شده‌اند. به عبارت ساده‌تر، طبق این قانون، ویزای آمریکا برای هیچ شهروند ایرانی نباید صادر شود. این مورد آن روزها به اندازه کافی سروصدا به راه انداخت؛ اما یکی-دو استثناء هم در آن گنجانده شد. طبق موارد استثناء این قانون، عنوان شده که این محدودیت‌ها شامل حال ورزشکاران، خانواده‌های

آن‌ها و مسئولان ورزشی که قرار است برای حضور در جام جهانی و بازی‌های المپیک به آمریکا سفر کنند، نمی‌شوند. آنجا بود که بخشی از این نگرانی‌ها از بین رفت؛ چراکه آمریکا باید ویزای بازیکنان و مربیان تیم ملی در کنار مسئولان فدراسیون فوتبال ایران را صادر می‌کرد. اتفاقی که حالا مشخص شده، با وجود گنجاندن آن بند، درباره ایرانی‌ها رعایت نشده است.

رفتار عجیب آمریکا با تاج و چند مسئول دیگر فدراسیون فوتبال

طبق همان قوانین وضع شده درباره کشورهای مثل ایران، آمریکا قاعداً باید ویزای ۹ نفری که از فدراسیون فوتبال برای حضور در مراسم قرعه‌کشی ثبت‌نام کرده بودند را صادر می‌کرد. با این حال، با اعلام رسمی، مشخص شد آمریکایی‌ها حداقل ویزای نیمی از این ۹ نفر را صادر نکرده که نهایتاً منجر به تحریم مراسم قرعه‌کشی از سوی ایرانی‌ها شد. این بدان معنی است که زنگ خطر با صدای بلندتری به صدا درآمده و ممکن است چنین رویه‌ای گریبان تعدادی از بازیکنان تیم ملی را هم بگیرد؛

به ویژه آنکه مهدی تاج در آخرین گفت‌وگویی که داشته به طور رسمی عنوان کرده مسئولان وزارت امور خارجه پیش‌بینی می‌کنند آمریکا مشابه با چنین رفتاری، برای تعدادی از بازیکنان تیم ملی ایران هم ایجاد محدودیت کند.

محل خدمت سربازی

آمریکا پیش از این رفتار مشابهی با تعدادی از ورزشکاران، مربیان و مسئولان ورزشی ایران داشته. در واقع این کشور فارغ از اینکه میزبان رقابت‌های جهانی و بین‌المللی بوده، از قوانینی که وضع کرده عدول نکرده است. از مدت‌ها پیش روشن شده مسئولان این کشور روی محل خدمت سربازی ایرانی‌ها حساسیت دارند. در واقع تا به الان در قریب به ۱۰ موردی که ویزای ورزشکاران ایران صادر نشده، محل خدمت، دلیل اصلی عنوان شده. عدم صدور ویزا برای تیم ملی دوومیدانی ایران، عدم صدور ویزا برای تیم ملی کاراته و عدم صدور ویزا برای تعدادی از بازیکنان تیم ملی والیبال در لیگ ملت‌های جهان، همگی نمونه‌های مشابهی است که باعث شده زنگ خطر برای بازیکنان تیم ملی که قرار است به آمریکا سفر کنند به صدا در آید.

شاید آمریکایی در کار نباشد

اگرچه این موضوع این روزها تبدیل به دغدغه‌ای برای مسئولان ایرانی شده؛ ولی دست کم تا روز جمعه هفته آینده که قرعه‌کشی انجام می‌شود، باید منتظر بود. جام جهانی پیش رو قرار است در ۳ کشور آمریکا، مکزیک و کانادا برگزار شود. اگر ایران در گروه مکزیک و در جایگاه A۳ این گروه قرار بگیرد، بخش زیادی از این نگرانی‌ها برطرف می‌شود؛ چرا که در مرحله گروهی، نیازی نیست بازیکنان تیم ملی ایران به آمریکا سفر کنند. در غیر این صورت، ایران حتی در صورت همگروه شدن با کانادا، باز هم یکی از بازی‌های مرحله گروهی‌اش را باید در آمریکا برگزار کند که این موضوع می‌تواند منجر به نگرانی‌های بیشتر شود. در واقع اگر آمریکا طبق روال سابق باز هم برای ورزشکاران ایرانی ایجاد محدودیت کند، هیچ بعید نیست که تعدادی از بازیکنان تیم ملی نتوانند ایران را در جام جهانی همراهی کنند.

خبر

صدرنشینی مس سونگون در پایان نیم فصل اول

طرح‌نو؛ گروه ورزش

تیم والیبال مس سونگون ورزشقان نیم فصل اول لیگ دسته یک را با صدرنشینی به پایان برد.
در جریان هفته پایانی دور رفت لیگ دسته اول کشور تیم مس سونگون ورزشقان در خانه والیبال تبریز میزبان تیم استقلال بجنورد بود که در نهایت سه بر صفر بر مهمان فائق آمد.
شاگردان بناکار در سه ست پیاپی و با نتایج ۲۵ بر ۲۳، ۲۸ بر ۲۶ و ۲۵ بر ۲۳ برابر استقلال بجنورد به پیروزی رسیدند.
تیم والیبال مس سونگون با این پیروزی ۱۸ امتیازی شد و به صدر گروه اول رقابت‌ها تکیه زد.

خبر

۱۲ مرد تاثیرگذار هفته لیگ الیت؛ لوشکیا هم هست

طرح‌نو؛ گروه ورزش

رگی لوشکیا در نظرسنجی ای‌اف‌سی برای برترین بازیکن هفته لیگ نخبگان آسیا دیده می‌شود.
تراکتور به لطف درخشش رگی لوشکیا در ازبکستان موفق شد از سد نسف قارشی بگذرد تا به سومین پیروزی خود در لیگ نخبگان آسیا دست یابد و در رتبه سوم جدول منطقه غرب قرار بگیرد. ستاره آلبانیایی با این گل توانست شمار گل‌های خود در لیگ الیت را به عدد سه برساند و جزو گلزن‌ترین بازیکنان این رقابت‌ها در کنار ستارگان نامداری باشد.
لوشکیا که با عملکرد خویش در بازی برابر نسف قارشی در پایان مسابقه توسط کنفدراسیون فوتبال آسیا به عنوان بهترین بازیکن میدان هم انتخاب شد، جزو ۱۲ بازیکن برتر مسابقات هفته پنجم لیگ الیت قرار گرفته است.

صفحه رسمی ای‌اف‌سی از مخاطبان خود خواسته از بین ۱۲ مرد برتر زمین در بازی‌های هفته پنجم لیگ نخبگان، برترین بازیکن را انتخاب کنند که نام ستاره تراکتور هم دیده می‌شود و باید دید رگی چقدر مورد توجه مخاطبان ای‌اف‌سب خواهد بود.

گزارش

زنان ایران ۰-۲ زنان ازبکستان؛ انتقام خاتون را از تیم ملی گرفتند!

مرضیه جعفری در حالی که چهره‌های شاخص تیم ملی محک‌زدن مهره‌های جدید تیمش در راه انتخاب لیست در فینال‌های قبلی را در اختیار نداشت، به دنبال نهایی تیم ایران برای حضور در جام ملت‌های آسیا

۲۰۲۵ بود. برخلاف انتظار، سطح اختلاف ۲ تیم بالا نبود و بازی نزدیک دنبال شد اما ملی‌پوشان در راه گل زدن به ازبک‌ها ناکام بودند و در نقطه مقابل، لیودمیلا کاراچیک، ستاره ۳۰ ساله ازبکستان خوش درخشید و توانست بار دیگر علیه ایران قدرت‌نمایی کند که در روز درخشش او، بازی تدارکاتی امروز ۲ بر صفر به سود زنان ازبکستان خاتمه یافت.

ازبک‌ها در شرایطی توانستند از سد زنان ایران بگذرند که حالا هفتمین برد در نهمین مسابقه رسمی میان دو کشور را به‌دست آوردند و عدد صفر مقابل شمار بردهای تیم ملی زنان ایران پابرجا ماند. اتفاق مهم و جالب‌توجه اینکه شاکله ترکیب تیم ملی زنان ازبکستان را بازیکنان نسف‌قارشی تشکیل می‌دادند؛ تیمی که اخیراً در لیگ قهرمانان زنان آسیا به خاتون تحت هدایت مرضیه جعفری باخت و حالا آن‌ها در عرصه ملی توانستند برابر شاگردان مرضیه جعفری در تیم ملی زنان ایران پیروز شوند. گفتنی است که زنان ایران و ازبکستان در دومین بازی تدارکاتی، سه‌شنبه یازدهم آذرماه در تاشکند به مصاف هم خواهند رفت.

در شرایطی که جعفری ترکیب اولیه تیمش را با حضور مریم یکتایی، فاطمه مخدومی، فاطمه امینه‌پرزجانی (کاپیتان)، عاطفه ایمانی، گلنوش خسروی، زینب عباسپور، زهرا احمدزاده، محدثه زلفی، فاطمه شیان، ثنا صادقی و سمیه اسماعیلی چیتش کرد.

نسخه زنانه ازبکستان خیلی خیلی ترسناک است!

۲ تیم از ساعت ۱۲:۳۰ به وقت ایران کار خود را در ورزشگاه مرکزی تاشکند آغاز کردند؛ آن‌هم در شرایطی که در ۸ جدال قبلی ۲ تیم (در تمامی رقابت‌ها) ۶ بار ازبک‌ها برنده شده بودند و ۲ بار هم نبردشان با نتیجه تساوی خاتمه یافته بود. ازبکستان در رنکینگ فیفا ۱۸ پله از ایران بالاتر است و در جایگاه ۵۲ جهان حضور دارد و همین مسئله باعث شد تا نبرد امروز یک رویارویی حساس در مسیر محک‌زدن میزان آمدگی ملی‌پوشان برای حضور در جام ملت‌های آسیا ۲۰۲۶ باشد؛ به‌ویژه آنکه ازبکستان یکی از ۱۲ تیم شرکت‌کننده در این رقابت‌ها هم محسوب می‌شود.

طرح‌نو؛ گروه ورزش
زنان ایران در اولین بازی دوستانه در فینال ماه نوامبر با نتیجه ۲ بر صفر مغلوب ازبکستان شد.
به گزارش فوتبال ۳۶۰، تیم ملی زنان ایران بعد از راهیابی به جام ملت‌های آسیا ۲۰۲۶، اولین فینالی خود را در مسیر انجام ۲ دیدار دوستانه با هند و نیپال هزینه کرد که ملی‌پوشان توانستند بعد از یک سفر جنجالی و پُرماجرا به شیلونگ هند، ۲ برد مهم را برابر تیم‌های ملی زنان هند و نیپال به‌دست آورند و فرم خوب خود را نشان بدهند. حالا در شرایطی دومین فینالی بعد از صعود زنان ایران به جام ملت‌ها از راه رسیده که تیم ملی با فهرستی دگرگون شده به تاشکند سفر کرده تا ۲ بازی دوستانه با ازبکستان داشته باشد.

مرضیه جعفری در مصاحبه اخیر خود از عدم همکاری برخی باشگاه‌ها گله کرد و حالا در شرایطی که چهره‌های شاخصی در اردوی تیم ملی زنان ایران حضور ندارند، اولین جدال تدارکاتی زنان ایران - زنان ازبکستان در فینال ماه نوامبر دیروز از ساعت ۱۴ به وقت محلی و ۱۲:۳۰ به وقت ایران به انجام رسید؛ آن‌هم

یاد جوانی

پیرم و گاهی دلم یاد جوانی می‌کند
لبلب شوقم هوای نغمه خوانی می‌کند
همتم تا می‌رود ساز غزل گیرد به دست
طاقتم اظهار عجز و ناتوانی می‌کند
لبلی در سینه می‌نالد هنوزم کاین چمن
با خزان هم آستی و گل‌فشانی می‌کند
ما به داغ عشق‌بازی‌ها نشستیم و هنوز
چشم پروین همچنان چشمک‌پرانی می‌کند
نای ما خامش ولی این زهره شیطان هنوز
با همان شور و نوا دارد شبانی می‌کند
گر زمین دود هوا گردد همانا، آسمان
با همین نخوت که دارد آسمانی می‌کند
سال‌ها شد رفته دمسازم ز دست اما هنوز
در درونم زنده است و زندگانی می‌کند
با همه نسیان تو گویی کز پی آزار من
خاطرم با خاطرات خود تباری می‌کند
بی ثمر هر ساله در فکر بهارتم ولی
چون بهاران می‌رسد با من خزانی می‌کند
طفل بودم دزدکی پیر و علیم ساختند
آنچه گردون می‌کند با ما نهانی می‌کند
می‌رسد قرنی به پایان و سپهر بایگان
دفتر دوران ما هم بایگانی می‌کند
شهریارا گو دل از ما مهربانان نشکنید
ورنه قاضی در قضا نامهربانی می‌کند
«شهریار»

کسب رتبه برتر آذربایجان شرقی در مسابقات ملی-قرآنی «زندگی با آیه‌ها و باران وحی»

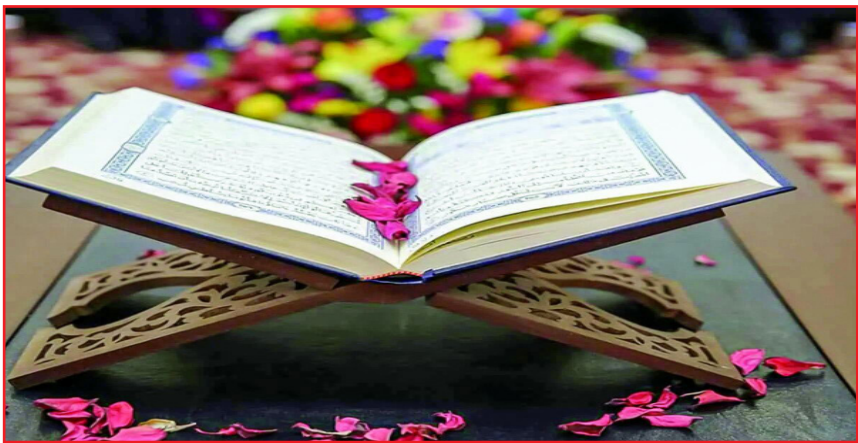

رقابت پرداختند که شامل رشته‌های تخصصی قرآنی مانند تحقیق، ترتیل و حفظه رشته‌های آوایی همچون مداحی و اذان و نیز رشته‌های هنری از جمله طراحی، خوشنویسی، نقاشی و قصه‌گویی بود و تمامی این برنامه‌ها با محوریت مفاهیم نورانی قرآن کریم اجرا شد.

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب هفتمین دوره مسابقات ملی-قرآنی «زندگی با آیه‌ها و باران وحی» با حضور یک‌هزار برگزیده از سراسر کشور برگزار شد و در این میان، مهدی دعاگویی از شهرستان هریس رتبه برتر این رقابت‌ها را از آن خود کرد.
هفتمین دوره مسابقات ملی-قرآنی «باران وحی» با عنوان «زندگی با آیه‌ها و باران وحی» با حضور یک‌هزار برگزیده از سراسر کشور برگزار شد و هزار نفر از منتخبین نهایی امروز در آیین اختتامیه این رویداد شرکت کردند.
در این دوره از مسابقات، ۴۳۷ هزار نفر در مرحله مقدماتی نام‌نویسی کردند که پس از برگزاری مراحل مختلف داوری، چهار هزار نفر به مرحله استانی راه یافتند و در نهایت یک‌هزار شرکت‌کننده به‌عنوان برگزیدگان نهایی در مشهد حضور یافتند.
شرکت‌کنندگان در این دوره در ۲۱ رشته به

رئیس اداره امور قرآنی اداره کل تبلیغات اسلامی استان خبر داد:

توزیع بیش از ۲۰۰۰ جلد کتاب بین موسسات قرآنی و مساجد آذربایجان شرقی

و خانه‌های قرآن و عترت و همچنین مساجد استان توزیع شد.

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب رئیس اداره امور قرآنی اداره کل تبلیغات اسلامی استان آذربایجان شرقی از توزیع بیش از دو هزار جلد کتاب با موضوعات دینی و قرآنی همزمان با ایام فاطمیه خبر داد.
حجت الاسلام رامین خور نژاد ضمن اعلام این خبر اظهار داشت: این کتاب‌ها در موضوعات قرآنی، دینی، مذهبی، کودک و نوجوان، علمی و اجتماعی، تاریخی و ادبیات به همت اداره امور قرآنی اداره کل تبلیغات اسلامی استان توزیع شده است.
وی با بیان اینکه این اقدام به مناسبت ایام فاطمیه و با هدف تغذیه فکری و ارتقای فرهنگ مطالعه و نیز افزایش سطح آگاهی دینی و مذهبی جامعه قرآنی انجام شد، عنوان کرد: این کتب در بین مؤسسات

۵ عنوان کتاب شعر در اردبیل رونمایی شد

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب دبیر محفل ادبی حکیم فضولی اداره کل کتابخانه‌های استان اردبیل از رونمایی ۵ عنوان مجموعه شعر نوشته شاعران این انجمن ادبی در طول هفته گذشته خبر داد.

شهاب‌الدین وطن‌دوست اظهار کرد: کتاب‌های شعر «باشیل باخیش»، «گوزل‌لر گوزلی» به زبان ترکی و «همه عشق» به زبان فارسی سروده «ذکرالله خدایار» و همچنین «گل خینا قوی» مجموعه شعر «علی محمدحسینی» از کتب رونمایی شده هستند.

وی بیان کرد: شاعر خدایار عضو فرهیخته انجمن ادبی ادواری حکیم فضولی خود پزشک هستند اما بنا به علاقه و قریحه‌ی خدادادی سال‌های متمادی‌ست که به عرصه‌ی شعر و ادب وارد شده‌اند و در قالب‌های مختلف شعری طبع‌آزمایی کرده و شعرهای در خور تحسین سروده‌اند.

وطن دوست اضافه کرد: از جمله قالب‌ها به کار رفته در اشعار سه کتاب آقای خدایار بایاتی با بسامد بیشتر، قوشما و گرایلی است. این شاعر در اثر خود به زبان فارسی به غزل، مسمط، مثنوی روی آورده‌اند و از نظر محتوا هم اکثر شعرهای او اجتماعی و بیان درد و گرفتاری‌های آحاد مختلف جامعه و امید و دعوت به فضایل اخلاقی است.

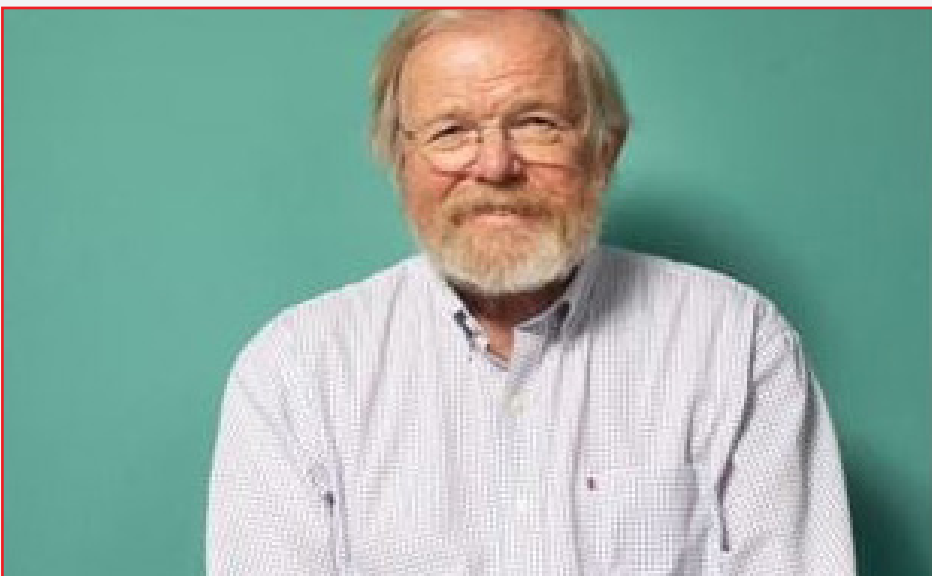
شاعر و استاد ادبیات دانشگاه‌های اردبیل ادامه داد: مجموعه شعر آقای محمدحسینی هم در قالب‌های رایج ترکی است که بیشتر به آداب و رسوم عامه، علایق و سلاقی روستایی، انسانیت و آرزوهای اصلاح‌طلبانه پرداخته است.

وی اضافه کرد: با وجود اینکه این شاعر می‌گوید سواد چندانی ندارد؛ اما از شعرهایش پر از مضمون است و حرفی برای گفتن دارد. این شاعر در شعرهایش تلاش کرده است حرف دلش را بزند.

دبیر محفل ادبی حکیم فضولی رونمایی از کتاب شعر «فانادلان آغ گورچینیم» سروده‌ی «ناصر نعمتی یامچیلو» با تخلص (دالغا) را از دیگر کتب رونمایی شده در این محفل عنوان کرد و گفت: اشعار این کتاب نیز در قالب‌های رایج ادبیات ترکی سروده شده است و همزمان با رونمایی از این کتاب از صمد اسلامی به عنوان فعال فرهنگ و هنر شهرستان تیر تجلیل شد.

نویسنده کتاب «تاریخ مختصر همه چیز ۲۰»:

از کودکی خیال تبخیر آدم‌ها را داشتم

مضحک است. هر بار که کتابی می‌نویسم، انگار اولین بارم است. هرچند همیشه خودم هستم و فقط یک صدای نوشتاری دارم، اما به‌نظر می‌رسد باید آن صدا را دوباره پیدا کنم تا احساس راحتی کنم. واقعاً باور دارم نخستین صفحه یا پاراگراف خیلی خیلی مهم است، و تا زمانی که آن را درست به‌دست نیاورده باشم نمی‌توانم ادامه دهم. وقتی آهنگ و ریتم و حس متن را پیدا می‌کنید، همه‌چیز آسان‌تر می‌شود. در طول نوشتن تنها عادت‌ها که دارم این است که وقتی فعالیت‌ها در دو فنجان قهوه می‌خورم و بعد پشت میز می‌نشستم شروع به کار می‌کردم، بدون بهانه. و آیین خاصی برای تمام کردن؟ نه - فقط تماشا می‌کنی و بعدنوشتیدنی می‌نویسی.

آیا به آثار یا فیلمی بارها بازمی‌گردید؟

کتاب‌های زیادی در جهان وجود دارد و زمان خواندن آنها آشکارا محدود است، بنابراین برای کمی اتلاف وقت است اگر برگردم و دوباره چیزی را بخوانم. برای فیلم‌ها هم همین‌طور است. البته فیلم هتل

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب

بیل برایسون با شوخی همیشگی‌اش اعتراف می‌کند که از کودکی خیال تبخیر آدم‌های آزاردهنده را داشته است؛ عادت خیالی که هنوز گاهی سراغش می‌آید. او از این وسوسه کودکانه، وسواس زبانی و نگاه طنزآمیز به جهان پیرامون می‌گوید.

نویسنده کتاب «تاریخ مختصر همه‌چیز ۲۰» در گفت‌وگوی زیر، از تجربه سفر به استرالیا و تازه‌ترین شگفتی‌های علمی تا عادات شخصی، وسواس‌های زبانی و اعترافی غیرمتنظره در دوران کودکی سخن گفته است.

شما سال‌ها به استرالیا سفر کرده‌اید. توصیه نخستان به یک تازه‌وارد چیست؟

بروید و قدم بزنید! البته شاید نه وسط بیابان؛ اما اگر در یکی از شهرها هستید، قدم بزنید. من هر جا که بروم همین کار را می‌کنم. عاشق این هستم که بدون این‌که بدانم کجا می‌روم، بدون نقشه و بدون هیچ پیش‌فرضی شروع کنم به کشف کردن. فکر می‌کنم این بهترین روش برای شناختن یک مکان است و یک مزیت بزرگ دارد: اگر مثلاً در سیدنی دور یک گوشه بچرخید و ناگهان پل بندرگاه را ببینید، احساس می‌کنید خودتان آن را کشف کرده‌اید. به‌نظرم حسن خیره‌کننده‌ای دارد. و علاوه بر آن، در مسیر، کافه‌های کوچک و گوشه‌های پنهان و چیزهای عجیب و جالبی را کشف می‌کنید.

در بازنگری نسخه جدید تاریخ مختصر همه‌چیز چه چیزی بیش از همه شما را شگفت‌زده کرد؟

فکر می‌کنم چیزی که بیش از همه مرا شگفت‌زده کرد این بود که تعداد قمرهای منظومه شمسی تقریباً دو برابر شده نسبت به زمانی که نخستین بار کتاب را نوشتم و با خودم گفتم، یعنی واقعاً این قمرهای دیگر را قبلاً ندیده بودند؟ تقریباً ۱۰۰ قمر تازه کشف شده است. پاسخ هم این است که بسیاری از آنها واقعاً کوچک‌اند. عملاً فقط تخته‌سنگ‌های بزرگی هستند. اما اگر سنگی با وفاداری به دور یک سیاره بگردد، پس

در چه مهارتی بی‌رقیب هستید؟

من بهترین جاروب‌زن دنیا هستم. فوق‌العاده جاروب می‌زنم و عاشقش هستم. نمی‌دانم چرا، اما برایم بسیار رضایت‌بخش است. ما باغ بزرگی داریم با درختان زیاد.

چیزی که در جاروب زدن خیلی دوست دارم این است که کاملاً بدون فکر است؛ بنابراین می‌توانم پادکست یا کتاب صوتی گوش بدهم. و در واقع تمرین بدنی خوبی هم هست. در هوای آزاد هستی و نفس تازه می‌کشی. من روش دوچاروبه دارم: با یکی توده‌ای از برگ‌ها را روی دیگری جارو می‌کنم و بعد با آن‌ها را در چرخ‌دستی می‌ریزم. بیشتر مردم از دمنده‌های برگ استفاده می‌کنند، که به نظرم آزاردهنده است. و خیلی رضایت‌بخش است وقتی تکه بزرگی از چمن را تمام کردی و عقب می‌ایستی و نگاهش می‌کنی، تمیز و مرتب و بدون برگ‌ها. البته این در این فصل سال در انگلستان مسئله بزرگی است.

عادت‌ها که می‌شوید کنار بگذارید چیست؟

تقریباً از گفتنش خجالت می‌کشم، اما از وقتی بچه بودم، واقعاً وانمود می‌کردم که می‌توانم آدم‌هایی را که دوست ندارم تبخیر کنم و هنوز هم این کار را می‌کنم. و این روش درستی برای گذر از زندگی نیست. ولی مثلاً اگر در را برای کسی باز کنم و او داخل برود و «تشکر» نکند، به او نگاه می‌کنم و تصور می‌کنم همین‌طور دارد متلاشی می‌شود. نمی‌توانم بگویم واقعاً آرزو می‌کنم که متلاشی شود، ولی خیلی نزدیک است. و با خودم فکر می‌کنم: این درست نیست، بیل. واقعاً نباید در ۷۳ سالگی چنین کاری بکنی. بنابراین سعی کرده‌ام نسبت به انسان‌های اطرافم سخاوتمندتر باشم. البته همیشه موفق نیستم.

تاریخ مختصر همه‌چیز ۲۰ اکنون توسط انتشارات پنگوئن منتشر شده و برایسون در فوریه ۲۰۲۶ با اجرای زنده بهترین‌های بیل برایسون به استرالیا و نیوزیلند خواهد رفت.

منبع: گاردین، ۱۵ نوامبر

برشی از زندگی الگوی سوم، زن ایرانی؛

آجیل امام

مکلف و بر اساس آن در تظاهراتی که در تبریز شکل می گرفت شرکت داشتیم و با وجود سه بچه همچنان در مسجد محل همچنان فعال بودم، تا اینکه شاه فرار کرد و پس از دو هفته از آن، امام آمد.

روز آمدن امام خمینی (ره) همه خوشحال بودند و ما لحظه ورود امام را از طریق تلویزیون که آن زمان سیاه و سفید آن را داشتیم و اغلب خانواده ها نداشتند، تماشا کردیم.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی تازه مردم می خواستند طعم شیرین زندگی را بچشند که منافقان در نقاط مختلف نیروهای انقلابی را اذیت و حتی ترور می کردند.

در روزی از روزها داشتیم به خانه برمی گشتم دیدم جوانی در حال فرار و نفس زنان از جلوی خانه می گذرد، در را باز کردم و بناهش دادم، غرق عرق بود و تند تند نفس می زد، دیدم از جوانان فعال مسجد خودمان است، رفتم از داخل خانه هندوانه آوردم و به آن جوان دادم، گفتم بخورید تا حال تان سر جای خود بیاید، اوضاع آرام شد می روید، بعد از سال ها آن جوان هر وقت مرا می دید آن اتفاق را تعریف می کرد و می گفت شما به داد من رسیدید اگر شما نبودید معلوم نبود چه بر سر من می آمد.

ترور شخصیت ها و نیروهای انقلابی همچنان هر روز به بهانه های مختلف توسط منافقان انجام می شد و ترور شهید مدنی هم جزو همین برنامه های دشمنان و منافقان بود.

روز ترور شهید مدنی، خانوادگی به همراه تعدادی از دوستان با یک مینی بوس برای درو کردن گندم روستائیان رفته بودیم. درو کردن محصولات کشاورزان تنگدست از جمله اقدامات بسیج سازندگی بود و ما هم روزهای جمعه به روستاها می رفتیم، ظهرها هم به نماز جمعه برمی گشتم.

تازه از روستا به نمازجمعه برگشته بودیم، همراه چند نفر از خانم ها برای وضو رفتیم. تا رسیدن ما آیت الله شهید مدنی نماز جمعه را شروع کرد و ما هم اقتدا کردیم. دو رکعت نمازجمعه که تمام می شد معمولاً آیت الله شهید مدنی دو رکعت نماز می خواند، موقع خواندن نماز یک نفر خودش را به ایشان رسانده و با آغوش گرفتن آیت الله را به شهادت رساندند. غوغایی در میدان نماز به پا بود، انگار طوفان شد، جانمازها به آسمان برخاستند.

هنوز شرارت های منافقان ادامه داشت که عراق به ایران حمله کرد و با هجوم به شهر های جنوبی بسیاری از مردم آن شهرها خانه و عزیزان خود را از دست دادند و به دیگر شهرها پناه بردند.

در یکی از روزها از سپاه زنگ زدند و گفتند اگر مقداری پارچه و پشم بدهیم می توانید برای جنگ زدگان لحاف بدوزید، با کمال میل پذیرفته و خانم راضیه حافظ قرآن را

که از دوستان نزدیکم بود و از زمان انقلاب باهم دوست بودیم و بعدها پسرش هم شهید شد، در جریان گذاشتیم. باهم به بانوان دیگر هم که در مسجد فعالیت داشتند اطلاع دادیم، پارچه، پشم و نخ برای دوخت را که آوردند، مسجد را آماده و حتی نماز جماعت آقایان را هم به خاطر اینکه از همه فضای مسجد استفاده کنیم تعطیل کردیم. لحاف ها که آماده شدند با همان دوستم راضیه خانم به فکر افتادیم که این لحاف ها بدون رویه و آستر که نمی شود، به بزازی که آشنایی داشتیم رفتیم و جریان را گفتیم و از او مقداری برای آستری لحاف ها پارچه گرفتیم و قرار شد مبلغ پارچه ها را به صورت قسطی پرداخت کنیم. بزاز قبول کرد و خودش نیز چند قواره چادری احسان داد که به خانواده های جنگ زده تقدیم کنیم.

لحاف ها را رویه و آستر دوختیم و از باقی مانده پارچه ها، چند نفر از خانم ها که خیاطی بلد بودند لباس برای جنگ زده ها دوختند، پول پارچه های بزازی را سه دوست بودیم پشم می آوردیم برای ریسندگی و مبلغ آن را صرف کار خیر می کردیم، از این طریق پرداختیم.

پس از مدتی چند وانت قند آوردند، مسجد را تمیز و مرتب کرده و پارچه انداختیم و به خانم های فعال مسجد اطلاع دادیم. هرکسی با قند شکن خودش آمد، دور تا دور مسجد و وسط آن خانم ها به ردیف نشسته و قندها را شکستیم و تحویل دادیم.

پس از آن کاموا آوردند برای رزمندگان لباس، شال و کلاه و دستکش بافته شود، به خانم ها اطلاع دادیم. خانم ها هر یک به اقتضای وقت و توانی که داشت از کاموا ها برداشتند تا در منزل ببافند و تحویل دهند، هر یک در ازای چیزی که می خواست ببافد کاموا برد، یکی برای شال و کلاه، یکی برای دستکش، یکی جلیقه و بلوز، پس از پایان کار بافت، لباس ها را تحویل دادند دسته و بسته بندی کرده و تحویل دادیم.

در میان کارهای پشتیبانی از جنگ، در مراسم های مختلف مانند تشییع شهدا و یادواره ها و بزرگداشت شهدا شرکت می کردیم و برای شهدا هم مراسم می گرفتیم، به دیدار مادران و خانواده شهدا می رفتیم.

ولی کار برای رزمندگان به عنوان ستاد پشتیبانی از جنگ، کار دایم ما بود و خانواده ها هم در این راستا ما را همراهی می کردند به طوری که همسر من نیز با دیگر آقایان فعال مسجدی شب ها روبروی مسجد در سنگری که داشتند نوبتی کشیک می ایستادند.

جنگ ادامه داشت و رزمندگان و خانواده های جنگ زده نیازهای مختلفی داشتند برای همین تا جایی که می توانستیم و از ما می خواستند با همه توان آماده خدمت بودیم و کار می کردیم.

در یکی از روزها خواستند برای رزمندگان ترشی

طرح نو؛ گروه فرهنگ و هنر- رقیه غلامی
کار بسته بندی طول کشید، عصر که خانم ها به خانه می رفتند گفتیم؛ «برین خونه به بچه و همسر و زندگی تان برسید و شام را بدین، بعد شام بیایید کار را تمام کنیم و صبح تحویل دهیم.» کارمان پس از شام تا ساعت سه بامداد طول کشید اما تمام شد.

وقتی پیام رهبر انقلاب به کنگره هفت هزار زن شهید در ۱۵ اسفند ۱۳۹۱ را می خوانیم ایشان در آن از زن ایرانی به عنوان الگوی سوم نام می برند، زنانی که نقش آن ها علاوه بر مادری در اجتماع نیز پررنگ است، زنانی که در اطراف خودمان کم از آن ها سراغ نداریم، زنانی که در دوران دفاع مقدس نیز نقش آفرینی کردند.

خانم محبوبه دلاویز از آن دسته زنانی است که در تاریخ دفاع مقدس و از تبریز در ردیف همین الگوی سوم زن ایرانی قرار می گیرد و علاوه بر کانون خانواده، در مسجد نیز نقش محوری ایفا می کند.

روایتی که می خوانید روایت این بانوی توانمند و نقش آفرین در گفت و گو با خبرنگاری بسیج است و برای اینکه دست خویش تغییرات تنظیم خبری نشود بدون قالب های خبری تقدیم مخاطبان می شود؛

سال ۱۳۳۵ در محله نوبهار باغمیسه قدیم به دنیا آمدم، پدرم سنگ بر و مادرم خانه دار بود، شش خواهر و سه برادر داشتم و من فرزند اول خانواده بودم، دوران کودکی ام به خاطر نبود فضای آموزشی کافی و شرایط آن روزگار به جای تحصیل در کمک به مادرم و خانواده گذشت. چون فرزند بزرگ خانواده بودم علاوه بر کمک مادرم در خانه داری، بیشتر خرید نان و خواربار از مغازه یا من بود. آن زمان آب لوله کشی نبود و کار شستشوی ظرف و لباس بیشتر در چشمه و یا از طریق آب چاه که می کشیدیم ممکن بود و در این خصوص هم کمک حال و یار مادرم بودم.

پس از گذشت زمان و با گذاشتن به دوره نوجوانی، سیزده ساله بودم که با پسر همسایه مان که خیاط بود ازدواج کردم و پس از دوسال یعنی تا پانزده سالگی ام که شیرینی خورده هم بودیم، عروسی کرده و زندگی مشترک را آغاز کردم.

دوران ما زندگی ها ساده بود و مانند امروز همه وسایل و امکانات مهیا و در دسترس نبود و برای داشتن یک زندگی موفق باید صبر و سازش داشتیم و خدا را شکر با وجود همه سختی ها، با همسرم زندگی خوبی را تجربه می کردیم تا اینکه وقتی هفده سال داشتم خدا اولین فرزندم را که پسر بود به ما عطا کرد.

همسر مرد خوبی بود و به کار خیاطی اشتغال داشت، من هم مانند همه سرگرم کار خانه داری و بچه داری شدم تا اینکه زمزمه های انقلاب و تظاهرات را از مسجد محل مان «کلاتره» که برای نماز آن جا می رفتیم شنیدیم. همراه دوستان و خانواده در بیشتر تظاهرات ضد شاهنشاهی شرکت می کردیم، در یکی از روزها که از تظاهرات برمی گشتم روبروی محله ما مرکزی بود که از بچه های بی سرپرست و ناتوان نگهداری می کردند، کادر آن مرکز به انقلابی ها توهین کرد.

رفتم از خانه نیمه کاره خودم که هنوز کار ساخت آن تمام نشده بود، که های آجر داخل کیسه ای جمع کرده، آوردم و همراه چند نفر از خانم ها با آجر پاره ها شیشه های بیرون آن مرکز را شکستیم، کادر آنجا با بیان اینکه گزارش دادیم خواستند ما را ترسانده و تهدید کنند ولی ما انگار نه انگار که کاری کرده باشیم، ابستادیم و اعلام کردیم اینجا هستیم به هر کجا می خواهید گزارش دهید، مدتی صبر کردیم و دیدیم خبری نشد از هم جدا شده و به خانه های خودمان رفتیم.

به این ترتیب خودمان را در اعتراض به حکومت پهلوی

درست کنیم، مواد لازم مانند هویج، کلم، سبزی، سرکه و نمک را با تعدادی دبه تحویل گرفتیم، این بار آستین ها را بالا زدیم و مواد ترشی را خرد و داخل دبه ها ریختیم، برای هر پنج دبه ترشی یک گالن سرکه می ریختیم و پس از آن نمک اضافه می کردیم.

درست کردن ترشی با توجه به کار زیادی که داشت چند روز طول کشید و پس از آماده شدن، دبه های ترشی را تحویل مسئولان پشتیبانی دادیم.

هر روز که از کمک به جبهه می گذشت به تعداد خانم ها برای مشارکت در آن اضافه می شد برای همین کارهای محوله را در سریع ترین زمان انجام و تحویل می دادیم.

پس از کمک های متعدد و مختلف، روزی چند گونی آجیل و شکلات برای بسته بندی آوردند، کار را شروع کردیم و چون خوراکی هم بود نمی شد به خانه ها برد و انجام داد، برای همین چند روز طول کشید، عصر یکی از روزها که خانم ها به خانه می رفتند گفتیم؛ «برین خونه به بچه و همسر و زندگی تان برسید و شام را بدین، بعد شام بیاید کار را تمام کنیم.»

خانم ها طبق وعده پس از شام به مسجد برگشتند و کار بسته بندی تا ساعت سه نصف شب طول کشید ولی تمام شد. خانم ها را همراه راضیه خانم و همسر ما ماشینی که داشتیم بردیم و به منزل شان رساندیم و به خانه خودمان برگشتیم.

هر صبح معمولاً اخبار را گوش می دادم و بعد صبحانه خورده و به مسجد می رفتم و آن روز هم رادیو روشن بود گوینده اخبار گفت؛ امام خمینی (ره) شب برای رزمندگان آجیل بسته بندی کرده است. (*)

با شنیدن این حرف در پوست خود نمی گنجیدم با خودم گفتم کمک های ما همزمان با کار امام بوده و این نشانه خوبی است. به مسجد رفتم که بسته بندی ها را به آقایان ستاد تحویل دهم، خانم ها که آمدند گفتم مژده بدید که کار بسته بندی دیشب ما با کار امام برای جبهه ها همزمان بوده و این یعنی همزمان باهم برای رزمندگان کمک کردیم.

پس از گذشت مدت ها کمک به جبهه، روزی از روزها خواستند مربا درست کنیم با اعلام آمادگی برای این کار، چند گاز پلوپز، کپسول گاز، قابلمه بزرگ، تشت، آبکش و کلی وسایل ریز و درشت دیگر از قبیل ملاقه و رنده و ... نیاز بود.

بسیاری از وسایل بزرگ را خودم در خانه داشتم، آماده کردم و به مسجد بردیم، باقی خانم ها هم با اطلاع از برنامه رسیدن هویج مانند سابق پای کار آمدند و هویج ها پوست کنده و رنده شدند.

دیگ ها روی پلوپزها آماده برای پختن مربای هویج، کلی انرژی و زمان می خواست و همه این ها با وجود خانم ها و اخلاص آن ها راحت بود.

مرباها را پختیم و آماده کردیم تا سرد شوند و وسایل برای بسته بندی برسد، شب شد و ناچار مرباها را داخل دیگ، قابلمه و تشت ها گذاشتیم حیاط مسجد و به خانه های خودمان رفتیم.

فردا صبح با راضیه خانم راهی مسجد شدیم، تا در حیاط مسجد را باز کردیم، دیدیم همه جا و روی وسایل سیاه دیده می شود، صحنه ای ترسناک بود، متوجه شدم زنبورها مانند لایه ای همه جا را گرفتند.

راضیه خانم گفت؛ الان چه کار کنیم؟

نزدیکی مسجد نجاری بود، پسر را فرستادم چند تکه چوب بگیرد، آن ها را آتش بزینم، چوب ها را موقف نشدیم به صورت کامل آن ها را آتش بزینم، به پسرم گفتم برو از خانه جارو را بیاور. جارو را آتش زدم و در را باز کردم و انداختم داخل حیاط تا با دود ناشی از آن زنبورها فرار کنند.

با راضیه خانم پشت در مسجد منتظر شدیم تا اینکه زنبورها پرواز کردند و رفتند. وارد حیاط مسجد و دست به کار شدیم، هنوز تعدادی از زنبورها روی ظرف ها گیر افتاده بودند.

دست هایم را با ربکا شستم و داخل یک تشت آب ریختم و بعد با دو دستم زنبورها را از روی مرباها جدا کرده و داخل تشت شستم و بعد از ششوی روی زمین پراکنده کردم، خشک که شدند پرواز کردند و رفتند.

ه این ترتیب مرباها را تمیز، آماده و بسته بندی کردیم، آمدند و تحویل گرفتند.

روزها به همین منوال در کمک به جبهه و برنامه های فرهنگی، آموزشی و بزرگداشت شهدا می گذشت به طوری که جزوی از برنامه های زندگی مان شده بود و پس از انجام کار خانه و بچه داری هر روز چند ساعتی به همین کارها اختصاص یافته بود و در شرایط خاص چند ساعت به یک روز و چند روز می رسید و در انجام همه این امور همسرم یاری می کرد و خودش نیز پای کار بود و کمک می رساند.

روزها گذشت تا اینکه خبر رسید پسر مسئول قسمت برادران مسجد شهید شده است، پس از مراسم تشییع و تحريم، یک روز با خانم ها جلسه داشتیم گفتند برای پسر ایشان بزرگداشت بگیریم و احسان بدهیم.

من قبول نکردم و گفتم پسر چند نفر از فعالان مسجد شهید شده و جنگ هم تمام نشده و چه بسا شهدای دیگری هم از خانواده مسجدی ها داشته باشیم نمی توان بین آن ها فرق گذاشت، همه شهدا برای ما عزیز هستند، فردا خانواده شهدا دلخوری می شوند که خون شهید آن ها رنگین تر از شهید ما بوده، خداحافظی کردم و به سمت خانه راهی شدم.

نزدیک خانه بودم یادم افتاد دو روز بعد اربعین است و فکری به ذهنم رسید فوری خودم را به مسجد رساندم و گفتم دو روز بعد اربعین است اگر موافق هستید احسان مان برای اربعین و همه شهدا باشد و خانواده های شهدای مسجد و فعالان مسجدی را دعوت کنیم این طوری فرقی هم بین شهدا قابل نیستیم اگر موافق نباشید نظر من همان صحبت قبلی است.

با این نظر من همه موافقت کردند و همه دست به کار شدند و دیگ احسان به راه انداختیم و همه خانواده های شهدا را هم دعوت کردیم.

از آن سال تا زمان کرونا یک دیگ، ۱۷ دیگ و قابلمه شد و کنار آن نیز به پیشنهاد همسرم حلوا نیز می پختیم و همه خانواده های شهدا و مردم را هم به مراسم دعوت و باقی غذاها را هم بین مردم توزیع می کردیم.

در زمان کرونا هم مانند همه مسجدی ها آستین ها را بالا زدیم و هر کمکی که از دست مان برآمد با کمک جوانان انجام دادیم بهرحال ما عمری پشت سر گذاشتیم و امروز باید جوانان میدان دار باشند ولی همچنان در کنارشان هستیم.

* زهرا مصطفوی؛ دختر امام خمینی (ره) در خاطرات خود از روزهای دفاع مقدس اینگونه تعریف می کند: دور هم نشستیم و برای رزمندگان آجیل بسته بندی می کردیم که آقا از راه رسیده و کنار ما نشستند و شروع کردند به بسته بندی کردن آجیل.

من از ایشان خواستم تا برای رزمنده ها بنویسیم که این بسته ها به وسیله آقا پر شده تا مایه خوشحالی بیشتر آنها را فراهم کنیم که قبول نکرده و گفتند: نه، نمی خواهد. برگرفته از کتاب گل های باغ خاطره

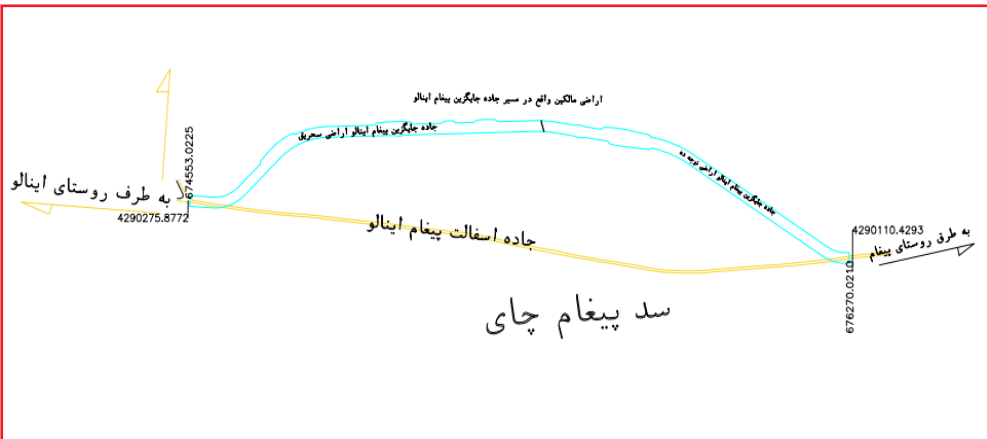
رودخانه ها و مسیلهها خانه سیل و مجاری طبیعی جریان هستند. با تصرف بستر و حریم ، مسیل را از خانه خویش منحرف و خود و دیگران را در معرض خطرات جانی و مالی جبران ناپذیر قرار ندهیم.

شرکت آب منطقه ای استان آذربایجان شرقی

آگهی (نوبت دوم)

تملك اراضی طرح پیغام چای روستای سهریق و نوجه ده شهرستان کلیبر

با توجه به اینکه **علیرغم انجام تشریفات قانونی** مربوط به **تملك اراضی و املاک** واقع در مسیر جایگزین **پیغام - اینالو**(روستاهای **سهریق و نوجه ده**) **شهرستان کلیبر** (مطابق **گروگی**) تاکنون انجام معامله قطعی ممکن نگریده است، لذا به استناد ماده ۸ لایحه قانونی نحوه خرید و تملك اراضی و املاک برای اجرای برنامه های عمومی، عمرانی و نظامی دولت مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ شورای عالی انقلاب جمهوری اسلامی ایران به **مالکین و صاحبان حقوق** واقع در محدوده تملك طرح مذکور (مطابق **گروگی**) اعلام می گردد ظرف مدت **۱۵ روز** از تاریخ انتشار این آگهی با در درست داشتن اسناد مثبت مالکیت به دفتر حقوقی شرکت آب منطقه ای واقع در **تبریز بلوار ۲۹** (**بهمین جنب اداره بازرگانی جهت هماهنگی انجام سایر تشریفات قانونی** مراجعه نمایند. در غیر اینصورت ارزش تقویمی ملک که طبق نظر هیات کارشناسی تعیین شده است به صندوق ثبت محل تودیع و تشریفات قانونی لازم درخصوص تملك و تصرف ملک مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

بررسی وضعیت اسراف در میان خانوارهای ایرانی؛

اسراف غذایی و تلفات پنهان منابع ملی

طرح نو؛ گروه گزارش

گزارش‌ها از هدررفت سالانه نزدیک به ۳۰ درصد از کل غذای تولید شده در سبد مصرف خانوار ایران حکایت دارند؛ عددی که نباید ساده از کنار آن گذشت. این آمار، صرفاً مربوط به دور ریختن باقی‌مانده‌ی غذا نیست؛ بلکه نمودی از یک بحران عمیق‌تر در فرهنگ مصرف و مدیریت منابع ماست.

کافی است نگاهی به الگوهای روزمره بیندازیم؛ از تعداد دفعات غذا خوردن در روز و هفته، تا میزان شدن در مهمانی‌ها. در تمام این سفره‌ها، چه حجمی از غذا، سالا، دسر و نوشیدنی اضافی می‌آید که سرنوشتی جز زباله‌دان ندارد؟ حتی نان روزانه، آیا تمام آن به مصرف می‌رسد یا بخش قابل توجهی از آن دور ریخته می‌شود؟ سفره‌های ما اغلب شاهد تضاد هستند: برنج سرو می‌شود، اما نان نیز حضور دارد؛ سالاد در کنار گذاشت، اما ماست و ترشی هم بر سر سفره خودنمایی می‌کنند. در کنار این‌ها، زله‌های خانگی و تنوع نوشیدنی‌ها (دوغ، نوشابه، دلستر) در خریدهای ماهانه، حجم منابع را دوچندان می‌کند.

در بُعد خرید، روایت‌ها حاکی از آن است که در حالی که در برخی فرهنگ‌ها میوه به‌صورت دانه‌ای خریداری می‌شود، سبد خرید ایرانی‌ها غالباً شامل خریدهای حجمی (بیش از یک کیلوگرم) است که فراموش می‌شوند و پس از پوسیدن در یخچال، به زباله تبدیل می‌گردند. هرلقمه غذایی که دور ریخته می‌شود، در واقع صدها هزار لیتر آب، منابع خاک و زحمات تولیدکنندگان را به هدر می‌دهد. در نتیجه، این اسراف نه تنها بر امنیت غذایی آینده سایه می‌افکند، بلکه زباله‌های تولیدی، محیط زیست کشور را نیز با تهدیدنی جدی مواجه می‌سازد. گزارش پیش‌رو به واکاوی ریشه‌ها و پیامدهای این چرخه معیوب هدررفت در جامعه ایرانی می‌پردازد.

۳۰ درصد مواد غذایی راهی سطل زباله می‌شود

کارشناس بهداشت و تغذیه در گفتگو با خبرنگار ما با بیان اینکه یک‌سوم مواد غذایی تولیدی در جهان هدر می‌رود، می‌گوید: یکی از موضوعات مهمی که امروزه به مشکلی جهانی تبدیل شده است، جلوگیری از ضایعات غذایی است. به‌طورکلی از مجموع ۱۰۰مردصد ماده غذایی دور ریخته می‌شود؛ بنابراین فرهنگ‌سازی برای کاهش این ضایعات، اصلی مهم است.

الهه چمن گلی با اشاره به آمارهای فانو در زمینه ضایعات غذایی اضافه می‌کند: یک‌سوم مواد غذایی تولیدی در جهان هدر می‌رود که تولید این حجم مواد غذایی هرساله متضمن کشت ۱۹۸میلیون‌کیلومترمربع از اراضی کره زمین است. این میزان مواد غذایی موجب مصرف ۱۳۳میلیارد مترمکعب آب شیرین و ۲۸میلیون تن کود شیمیایی می‌شود.

معضل جهانی دورریز منابع غذایی

میزان فراوان دورریز سفره‌های ما، یکی از دغدغه‌های مهم است. الهه چمن گلی به آمار دورریختنی‌هایمان اشاره می‌کند می‌گوید: حدود ۲۰درصد محصولات کشاورزی، ۲۰درصد لبنیات، ۳۵درصد ماهی و محصولات دریایی، ۴۵درصد میوه و سبزیجات، ۲۰درصد دانه‌های روغنی و ۲۰درصد گوشت در دنیا هدر می‌رود. البته آمار ما در ایران فاجعه‌آمیزتر است؛ زیرا ۳۵میلیون‌تن از ۱۰۰میلیون‌تن محصولات کشاورزی را که معادل غذای ۱۵میلیون‌نفر است، دور می‌ریزیم. او تأکید می‌کند: به‌عنوان مثال ضایعات نان ما ۳۰درصد، میوه و سبزی تا ۵۰درصد، برنج ۱۰درصد و خرما و محصولات مشابه ۲۵درصد است.

اسراف در ایران برابر با اتحادیه اروپا

به گفته وی، وضعیت وخیم کشور ما وقتی مشخص می‌شود که دورریز ۳۵میلیون‌تن محصولات کشاورزی را با ۹۰میلیون‌تن اتحادیه اروپا که ۲۷کشور عضو آن هستند، مقایسه کنیم. در مجموع اسراف و دورریز مواد غذایی در کشورهای خاورمیانه نسبت به بقیه نقاط دنیا بیشتر است. و یکی از دلایل این موضوع فرهنگ نادرست تجمل‌گرایی و اسراف است. نکته مهم دیگر، وجود منابع و درآمدهای نفتی است که باعث می‌شود محصولات پراحتی وارد کشور شوند و با قیمت ارزان دراختیار مردم قرار بگیرند.

نبود فناوری به‌روز، عامل دورریز

گزارش

بهره‌بردار

بررسی هیدروهژمونی ترکیه در میان‌رودان؛

جنگ پنهان انرژی و آب در خاورمیانه

طرح نو؛ شیوا آذر نشان

رودخانه‌های دجله و فرات، شهرگ‌های حیاتی تمدن میان‌رودان، امروز به کانون یک بحران تشدیدشونده هیدروپلیتیک تبدیل شده‌اند. کنترل جریان آب توسط ترکیه و کاهش منابع آبی در کشورهای پایین‌دست، نه تنها امنیت غذایی و محیط‌زیست عراق و سوریه را تهدید می‌کند، بلکه پیامدهای زیست‌محیطی و امنیتی آن برای ایران نیز روبه‌افزایش است. کارشناسان هشدار می‌دهند که در صورت فقدان همکاری منطقه‌ای و مدیریت پایدار منابع آب، خاورمیانه طی ۲۵ سال آینده با بحرانی عمیق در حوزه آب و ژئوپلیتیک روبه‌رو خواهد شد.

شاهرگ تمدن میان‌رودان

رودخانه‌های دجله و فرات هزاران سال است که بنیان‌گذار جوامع اولیه در غرب آسیا بوده‌اند. این رودخانه‌ها نه‌تنها منابع اصلی آب آشامیدنی و کشاورزی، بلکه زیربنای توسعه انرژی و صنعت در کشورهای پایین‌دست، به‌ویژه عراق و سوریه، محسوب می‌شوند. در مقابل، کشورهای بالادست به‌ویژه ترکیه با اجرای پروژه‌های گسترده آبی، کنترل جریان این رودخانه‌ها را در دست گرفته و معادله‌ای پیچیده و حساس در هیدروپلیتیک منطقه ایجاد کرده است.

پروژه جنوب شرقی آناتولی گپ و اثرات هیدروپلیتیک ترکیه طی سه دهه گذشته، ترکیه پروژه عظیم جنوب شرقی آناتولی (GAP) را اجرایی کرده که شامل ۲۲ سد و ۱۹ نیروگاه برق‌آبی است. بر اساس مطالعات علمی، هدف این پروژه، آبیاری حدود ۱ میلیون هکتار زمین کشاورزی و تولید سالانه حدود ۲۷ میلیارد کیلووات‌ساعت انرژی برق است (Yüksel, ۲۰۰۶).

تا پایان سال ۲۰۲۳، پروژه عظیم جنوب شرقی آناتولی (GAP) توانسته است بخش قابل توجهی از اهداف آبیاری خود را محقق کند. طبق طرح جامع، قرار است ۱۸ میلیون هکتار از اراضی منطقه تحت آبیاری قرار گیرد و بر اساس برنامه عملیاتی GAP، ۱۰۰۵۷۸۰۳ هکتار برای آبیاری پیش‌بینی شده است. تا کنون، ۶۶۳۰۹۱۹ هکتار از اراضی حوضه‌های دجله و فرات به‌طور عملیاتی تحت آبیاری قرار گرفته، در حالی که در ۹۴۷۰۱ هکتار شبکه آبیاری در حال ساخت است و ۲۹۹۰۱۹۳ هکتار نیز در مرحله برنامه‌ریزی قرار دارد. با این روند، ۶۲۸درصد از پروژه‌های آبیاری عملیاتی شده‌اند و بیش از ۱.۴۹۶ کیلومتر از کانال‌های اصلی آبیاری ساخته شده است، که نشان‌دهنده پیشرفت ملموس این پروژه بزرگ و چندبخشی در توسعه کشاورزی منطقه است.(Administration, ۲۰۲۳)

سد ایلیسو، بخشی از پروژه بزرگ جنوب‌شرقی آناتولی در ترکیه، بزرگ‌ترین سد روی رودخانه دجله در این کشور است و حدود ۶۵ کیلومتر بالادست مرز سوریه و عراق قرار دارد. این سد در همان حوزه آبریز سد موصل در عراق واقع شده و بر اساس مطالعات علمی، بهره‌برداری بدون ملاحظات زیست‌محیطی و هیدرولوژیکی می‌تواند تا ۷۸درصد جریان آب ورودی به سد موصل را کاهش دهد این کاهش شدید جریان، تهدید جدی برای منابع آب سد موصل محسوب می‌شود و می‌تواند بر ذخیره آب تولید برق و کشاورزی مناطق پایین‌دست تأثیر منفی بگذارد. (Al Madhachi and همکاران, ۲۰۲۰)

تحلیل هیدرولوژیکی نشان می‌دهد که بازسازی جریان طبیعی رودخانه دجله و ارزیابی شاخص خشکسالی جریان اصلاح‌شده ، کاهش شدید جریان پایین‌دست را به‌ویژه در مناطق سیزره و موصل پیش‌بینی می‌کند. در ۳۷.۵ تا ۸۷.۵درصد سالا‌ها، این مناطق با شرایط بحرانی مواجه خواهند شد و جریان ورودی به مخزن سد موصل بین ۱۳۵ تا ۳۲۶ متر مکعب بر ثانیه کاهش می‌یابد. این کاهش شدید نه تنها بخش قابل توجهی از ظرفیت تولید برق‌آبی و ذخیره مخزن سد موصل را بلااستفاده می‌کند، بلکه منجر به غالب شدن خشکسالی هیدرولوژیکی در بالادست سد سامرا می‌شود. بنابراین، توسعه منابع آبی ترکیه بدون برنامه‌ریزی هماهنگ با عراق، تهدیدی جدی برای امنیت آب و عملکرد انرژی پایین‌دست ایجاد می‌کند. (Torabi Haghighi and همکاران, ۲۰۲۳).

پیامدهای این تغییرات فراتر از آب هستند: کاهش جریان رودخانه تأثیر مستقیم بر کشاورزی، امنیت غذایی و معیشت مردم پایین‌دست دارد. کارشناسان تأکید می‌کنند که مدیریت منابع آب مشترک، نیازمند رویکردی علمی و دیپلماتی محور است تا منافع تولید انرژی، آبیاری و تأمین منابع پایین‌دست به تعادل برسد.

پروژه گپ ترکیه و پیامدهای هیدروپلیتیکی آن بر ایران پروژه گپ ترکیه که مجموعه‌ای از سد‌ها و طرح‌های توسعه‌ای بر سرشاخه‌های دجله و فرات است، برای ایران پیامدهای غیرمستقیم اما مهمی دارد. مهم‌ترین اثر آن کاهش آورد رودخانه‌های ورودی به عراق و سپس ایجاد بی‌ثباتی زیست‌محیطی و اجتماعی در غرب ایران است؛ خشکسالی و کاهش جریان رودخانه‌ها در عراق فشار مستقیم بر استان‌های غربی ایران، از جمله خوزستان، ایلام و کرمانشاه وارد کرده و باعث کاهش کشاورزی، افت منابع آب شرب، افزایش ریزگردها و مهاجرت‌های اجباری شده است.

در سطح ژئوپولیتیکی نیز گپ ، قدرت هیدروپلیتیکی ترکیه را در منطقه افزایش می‌دهد و توازن منطقه‌ای را به نفع آنکارا تغییر می‌دهد، درحالی‌که وابستگی عراق به مدیریت آب ترکیه، حلقه‌های امنیتی ایران را در غرب شکننده‌تر می‌کند. به‌طور کلی، گپ، اگرچه مستقیماً با ایران مرز آبی ندارد، اما از مسیر محیط‌زیست، امنیت، اقتصاد و معادلات سیاسی منطقه، اثرات قابل توجه و بلندمدتی بر ایران گذاشته است.

پیامدهای زیست‌محیطی و اجتماعی پایین‌دست در عراق و سوریه

کاهش جریان آب در رودخانه‌های دجله و فرات پیامدهای گسترده‌ای در عراق و سوریه به همراه داشته است. تالاب حمار در جنوب عراق به شدت آسیب دیده، خاک شور شده و ریزگردها افزایش یافته‌اند. امنیت غذایی و معیشت مردم به شدت تهدید شده و جمعیت قابل توجهی مجبور به ترک خانه‌های خود شده‌اند. کاهش جریان آب همچنین مانع بازسازی تالاب‌های تاریخی و تخریب محیط زیست منطقه شده و زندگی جوامع محلی را تحت فشار قرار داده است. این شرایط باعث تشدید بیابان‌زایی، تهدید امنیت غذایی و افزایش آسیب‌پذیری مردم در برابر مشکلات اقتصادی و اجتماعی شده است. به طور کلی، پروژه‌های سدسازی بدون مشاوره و توافق با جوامع پایین‌دست، پیامدهای انسانی و زیست‌محیطی جدی و پایدار بر زندگی و معیشت مردم ایجاد می‌کنند.(The New Humanitarian, ۲۰۰۶)

ترکیب فشارهای انسانی و تغییرات اقلیمی

بحران دجله و فرات تنها ناشی از فعالیت‌های انسانی نیست. تغییرات اقلیمی باعث افزایش دما، کاهش بارش و رواناب، کاهش رطوبت خاک و بیابان‌زایی شده است. خشکسالی‌های مکرر و کاهش رطوبت خاک امنیت غذایی و معیشت کشاورزان پایین‌دست را تهدید می‌کند. مطالعات شاخص‌محور نشان می‌دهند که بیش از دو سوم مساحت حوضه تحت تنش آبی بالا یا بسیار بالا قرار دارد و تعامل بین عوامل انسانی و طبیعی فشار بر منابع آب را به سطوح بحرانی رسانده است.

سناریو ۲۰۵۰: چشم‌انداز بحران

پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که در آینده نزدیک، جریان رودخانه‌های دجله و فرات به شدت کاهش خواهد یافت. در صورتی که مدیریت منابع آب در پایین‌دست ادامه یابد و فشارهای کشورهای بالادست، به ویژه ترکیه، همچنان پابرجا بماند، عراق و سوریه با کمبود جدی آب مواجه خواهند شد. این وضعیت، تولید محصولات کشاورزی را تحت تأثیر قرار داده و امنیت غذایی این کشورها را تهدید می‌کند. کاهش منابع آب همراه با افزایش تبخیر و خشکی خاک، شرایط کشاورزی و معیشت مردم را دشوار می‌سازد. در کنار این فشارها، حضور گروه‌های مسلح و ضعف مدیریت مشترک منابع آبی خطر تبدیل بحران آب به منازعه محلی را افزایش می‌دهد و منطقه را در معرض تنش‌های ژئوپلیتیکی جدی قرار می‌دهد.

راهبرد ایران: از قربانی به بازیگر محوری

الف) دیپلماتی آب‌محور: ایران می‌تواند با تبدیل تهدید به فرصت، جایگاه خود را از قربانی به بازیگر کلیدی مدیریت منابع آب منطقه ارتقا دهد. ایجاد اتحاد آبی بغداد[[تهران برای تضمین حداقل جریان زیست‌محیطی دجله می‌تواند به حفاظت تالاب‌ها، تأمین امنیت غذایی و کاهش مهاجرت اجباری کمک کند و نقش ایران در دیپلماتی آب‌محور را تقویت کند.

ب) کارت انرژی به عنوان اهرم فشار: ایران می‌تواند از منابع گاز طبیعی به‌عنوان یک ابزار مؤثر در مذاکرات دیپلماتیک بهره گیرد. به‌ویژه در حوزه مدیریت منابع آب فرامرزی، گاز می‌تواند به‌عنوان اهرمی برای تبادل منافع با ترکیه مورد استفاده قرار گیرد. چنین رویکردی ضمن ایجاد فشار دیپلماتیک نرم، از تنش‌های مستقیم جلوگیری کرده و ایران را به بازیگری فعال، منعطف و راهبردی در معادلات منطقه‌ای تبدیل می‌کند.

با این حال، موفقیت این راهبرد به ظرفیت تولید گاز کشور و جایگاه رقابتی ایران در برابر رقبای منطقه‌ای بستگی دارد. بنابراین، برای بازگشت موفق ایران به بازارهای انرژی منطقه‌ای و تثبیت جایگاه بلندمدت، تدوین برنامه‌ای جامع و ارائه پیشنهادهای جذاب و مبتنی بر منافع متقابل ضروری است. تنها در چنین شرایطی است که می‌توان از گاز طبیعی نه‌فقط به‌عنوان ابزار تبادل، بلکه به‌عنوان رکن اصلی سیاست‌گذاری منطقه‌ای ایران بهره‌برداری راهبردی کرد.

بهره‌بردار

بررسی هیدروهژمونی ترکیه در میان‌رودان؛

جنگ اطلاعاتی و حقوقی

ایجاد رصدخانه ماهواره‌ای برای پایش منابع آب مشترک برای افزایش قدرت دیپلماتی ایران در مدیریت منابع آب فرامرزی ضروری است. این داده‌ها تغییرات ذخایر کل آب در حوضه دجله و فرات را به‌طور دقیق نشان می‌دهند و می‌توانند به عنوان ابزار اطلاعاتی و حقوقی برای پیگیری خسارات ناشی از سدسازی ترکیه و حمایت از ادعاهای ایران در مجامع بین‌المللی استفاده شوند. رصد مستمر منابع آبی فرامرزی ایران را از وضعیت قربانی غافل‌گیرشده به یک بازیگر فعال و تصمیم‌گیرنده در دیپلماتی آب‌محور تبدیل می‌کند. انتشار منظم داده‌ها پایه‌گذار رژیم شفافیت آب بین کشورهای همسایه خواهد بود و امکان پایش منابع مشترک، پیش‌بینی بحران خشکسالی و هماهنگی بهتر منطقه‌ای را فراهم می‌آورد.

راهکارها و همکاری‌های نهادی

سازمان ملل، بانک جهانی ، با اجرای پروژه‌های تصفیه آب با انرژی خورشیدی و مدیریت رودخانه‌ها از طریق سیستم اطلاعات جغرافیایی تلاش کرده‌اند بحران آب را در عراق کنترل کنند. یوستن عراق به کنوانسیون UN Water نیز چارچوب قانونی همکاری منطقه‌ای را فراهم کرده است. در کنار راهکارهای فنی مانند تکنولوژی‌های صرفه‌جویی آب، بازسازی زیرساخت‌ها، بهبود کارایی آبیاری و بازیافت آب فاضلاب، تقویت نهادی، همکاری منطقه‌ای، شفاف‌سازی اطلاعات و مشارکت جوامع محلی نقش کلیدی در مدیریت پایدار منابع آب دارند.

صادرات فناوری‌های بومی به عراق

ایران می‌تواند با بهره‌گیری از فناوری‌های بومی در حوزه آب فاضلاب، نقش منطقه‌ای خود را در تعامل با عراق تقویت کند. وضعیت فاضلاب در عراق نشان‌دهنده کمبود ظرفیت تکنولوژیک است: تعداد زیادی از تاسیسات تصفیه‌کننده هنوز بر پایه روش‌های سنتی عمل می‌کنند و به‌طور گسترده فو فناوری‌های پیشرفته مانند بیوراکتور غشایی استفاده نمی‌شود. تحلیل‌های فنی نشان داده‌اند که استفاده از بیوراکتور غشایی هزینه‌بر است و در برخی موارد، مانند تصفیه‌خانه‌های تیکریت، نسبت به سیستم‌های لجن فعال از نظر اقتصادی چالش ایجاد می‌کند (Raheek, ۲۰۱۷; DOAJ, ۲۰۲۱). در عین حال، ظرفیت تصفیه فاضلاب در عراق محدود است: بخش قابل توجهی از پساب به‌درستی تصفیه نمی‌شود و برخی از شبکه‌های فاضلاب بیش از حد بارگذاری دارند. این امر سبب شده که اثرات زیست‌محیطی و بهداشتی قابل توجهی در رودخانه‌ها و تالاب‌های عراق مشاهده شود (Ewen C.D. Todd, ۲۰۲۴).

ایران می‌تواند پکیج‌های آماده آبیاری زیرسطحی هوشمند و بیوراکتور غشایی را به عراق صادر کند و همراه با آن، آموزش‌های عملیاتی و نگهداری این سیستم‌ها را ارائه دهد. این اقدام نه تنها بهره‌وری مصرف آب در عراق را افزایش می‌دهد و پساب شهری و صنعتی را بازیافت می‌کند، بلکه مزیت سیاسی و امنیتی نیز برای ایران ایجاد می‌کند، زیرا عراق با پذیرش فناوری ایران در مدیریت منابع آبی جلوه، تا حدی وابسته به دانش فنی ایران می‌شود و زمینه همکاری و دیپلماتی منطقه‌ای تقویت می‌گردد.

نتیجه‌گیری

حوضه دجله و فرات امروز به یکی از حساس‌ترین کانون‌های امنیت آبی، غذایی و ژئوپلیتیکی خاورمیانه تبدیل شده است. ترکیه با تکیه بر شبکه گسترده سد‌ها و کنترل هیدروپولیتیکی، موقعیت برتر را در اختیار دارد، در حالی که عراق و سوریه به دلیل فرسودگی ساختارهای مدیریت آب و امنیت منابع طبیعی، هر روز آسیب‌پذیرتر می‌شوند. پیامدهای این بحران تنها محدود به مرزهای عراق و سوریه نیست و ایران نیز به‌واسطه وابستگی به منابع مشترک، با فشار فزاینده بر کشاورزی، منابع آب و محیط زیست مواجه است.

چنانچه روند کنونی ادامه یابد، در ۲۵ سال آینده این حوضه می‌تواند منبع یک موج بزرگ مهاجرت، فروپاشی اقتصادی بخش کشاورزی و شکل‌گیری رقابت‌های ژئوپلیتیکی جدید باشد؛ روندی که حتی ممکن است نقشه سیاسی و امنیتی منطقه را بازتعریف کند. در چنین شرایطی، بی‌عملی نه‌تنها هزینه‌های انسانی و زیست‌محیطی سنگینی به‌بار می‌آورد، بلکه ثبات خاورمیانه را به شکلی جدی تهدید خواهد کرد.

راه بروندت از این وضعیت، تنها در مدیریت پایدار، علمی و شفاف منابع آب و شکل‌دهی به همکاری‌های واقعی منطقه‌ای نهفته است. ایجاد سازوکار مشترک پایش دجله[[فرات، تبادل داده‌های هیدرولوژیکی و پیوند دادن همکاری آبی با تجارت انرژی ، همچون برق و گاز ، می‌تواند مسیر تنش‌زدایی پایدار را فراهم کند. برای ایران نیز این بحران می‌تواند فرصتی راهبردی باشد: فرصتی برای بهره‌گیری از دیپلماتی آب و انرژی و تبدیل شدن از بازیگری صرفاً متأثر، به تنظیم‌گر فعال روابط آبی و انرژی در منطقه. چنین رویکردی، علاوه بر جلوگیری از یک بحران عمیق انسانی و محیطی، می‌تواند نقطه آغاز شکل‌گیری نظم جدیدی در خاورمیانه باشد که در آن امنیت آبی به‌عنوان محور اصلی همکاری و ثبات منطقه‌ای تعریف شود.

خبر

۳۰۰ هزار نخ سیگار قاچاق در مرز سردشت کشف شد

طرح نو؛ گروه خبر
فرمانده مرزبانی آذربایجان غربی از کشف ۳۰۰ هزار نخ سیگار قاچاق در هنگ مرزی سردشت خبر داد.
سردار محمد احمدی در این زمینه از کشف ۳۰۰ هزار نخ سیگار قاچاق به ارزش بیش از ۱۰ میلیارد ریال توسط مرزبانان هنگ سردشت خبر داد.
وی ادامه داد: در راستای جلوگیری از تردد غیر مجاز، تشدید کنترل نوار مرزی و مبارزه همه جانبه با کالای قاچاق، مرزبانان هنگ مرزی سردشت با اجرای کمین هدفمند تعداد ۳۰۰ هزار نخ سیگار قاچاق در مجموع ۱۵۰۰۰ پاکت را کشف و یک نفر متهم را دستگیر کند.
فرمانده مرزبانی استان آذربایجان غربی با اشاره به ارزش ۱۰ میلیارد و ۲۰ میلیون ریالی کالای مکشوفه خاطر نشان کرد: در این رابطه ضمن تشکیل پرونده، متهم جهت سیر مراحل قانونی به مبادی ذی ربط تحویل شد.

مفتودی
روزنامه طرح نو
اصل سند کارخانه و برگ سبز سواری سمند مدل ۱۳۹۳ به شماره انتظامی ۲۵-۷۷۶ ن ۹۵ شماره موتور ۰۸۰۰۹۳۷۷۰۱۲۷ و شماره شاسی ۳۲۹۳۲۹۳NAACR1HSXEF مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.

استاندار آذربایجان غربی:

تسهیل سرمایه گذاری در استان یک ضرورت است

طرح نو؛ گروه خبر
استاندار آذربایجان غربی با اشاره به ظرفیت های گسترده استان در حوزه های مختلف و تاکید بر ضرورت تسهیل سرمایه گذاری، گفت: سرمایه گذاری های بزرگ نیازمند رفع موانع اجرایی و همراهی همه دستگاه ها است.
رضا رحمانی در جلسه شورای مدیران استانداری آذربایجان غربی، سرمایه گذاری را موتور توسعه هر منطقه دانسته و افزود: دانش مدیریتی شکل گرفته در کنار منابع مالی، ارزش افزوده اصلی طرح های سرمایه گذاری است.
وی با بیان اینکه برخی طرح های کلان به دلیل کندی روند اداری با کاهش انگیزه سرمایه گذاران مواجه می شود، خاطر نشان کرد: نباید اجازه دهیم کوچک ترین تعلل، به اعتماد و آرامش سرمایه گذار لطمه بزند و دستگاه های متولی موظف هستند مسئولیت مستقیم

پذیرفته و پیگیری امور را تا حصول نتیجه ادامه دهند.
استاندار آذربایجان غربی به انتشار برخی اخبار نادرست درباره موضوعات مختلف نیز اشاره کرد و افزود: اجرای سیستم شفاف و مطمئن رسانه ای و اجتماعی، جامعه را در برابر اخبار جعلی مصون می سازد.
رحمانی همچنین با بیان اینکه بازنشر گسترده اطلاعات غلط به اعتماد عمومی آسیب می زند، اضافه کرد: دستگاه های مرتبط باید اطلاع رسانی دقیق، شفاف و سریع را تقویت کنند تا امکان سوء استفاده کاهش یابد.
وی با اشاره به برخی ناهنجاری های اجتماعی، از ضرورت اقدامات فرهنگی مداوم سخن گفته و افزود: مودت اجتماعی، رعایت قانون و پرهیز از تنش های بی مورد، نیازمند کار فرهنگی و روشنگری مستمر بوده و همه ما مسئولیم برای تقویت آرامش و امنیت سرمایه گذاری و زندگی مردم نقش آفرین باشیم.

مسئول واحد باغبانی مدیریت جهاد کشاورزی مهاباد:

سرما و تگرگ تولید سیب در مهاباد را یک چهارم کاهش داد

طرح نو؛ گروه خبر
مسئول واحد باغبانی مدیریت جهاد کشاورزی مهاباد گفت: برداشت سیب در مهاباد امسال با کاهش همراه بود که خسارت های بهاره از جمله سرما و تگرگ از دلایل کاهش یک چهارم این محصول شده است.
هدایت عبدولی با بیان اینکه سرما و تگرگ بهاره در بخش هایی از شهرستان، آسیب جدی به درختان وارد کرده است، گفت: همین موضوع سبب شد میوه های بسیاری از باغ ها کاهش یابد و بخشی از محصول شکل نگیرد.
وی با بیان اینکه به دلیل شرایط جوی پیش بینی می شد میزان محصول سیب بین ۲۰ تا ۲۵ درصد کاهش یابد که این پیش بینی نیز به واقعیت پیوست، ادامه داد: بر اساس برآوردها، افت تولید سیب شهرستان نسبت به سال گذشته حدود یک چهارم بوده است.
عبدولی با بیان اینکه در مهاباد حدود هشت هزار هکتار باغ سیب وجود دارد که بیشتر آن ها در سن باردهی هستند،

مسئول واحد باغبانی مدیریت جهاد کشاورزی مهاباد اشاره به ارقام مختلف تولیدی منطقه گفت: عمدتاً گونه های قرمز و زرد شناخته شده اند و به دلیل ماندگاری مناسب این سیب ها، بخشی از محصول در ماه های سرد سال روانه بازار می شود و بخشی نیز مقصد استان های دیگر را در پیش می گیرد.
وی از فعالیت ۳۱ سردخانه فعال در شهرستان با مجموع ظرفیت بیش از ۱۵۵ هزار تن میوه خیرداد و تصریح کرد: این سردخانه ها نقش مهمی در تنظیم بازار دارند و قرار است محصول امسال به صورت تدریجی و مطابق نیاز بازار عرضه شود.
عبدولی افزود: از آنجا که بخش کمی از باغات مهاباد برای مصرف محلی برداشت می شود، عمده سیب منطقه پس از ذخیره سازی، به دیگر شهرستان ها و استان ها فرستاده می شود؛ همین موضوع باعث شده مهاباد یکی از نقاط تأمین سیب کشور باشد.

اظهار کرد: امسال میانگین عملکرد در محدوده ۱۶ تن ثبت شده است.

شناسه آگهی: ۲۰۳۱۱۷۱ **روزنامه طرح نو**
شماره: ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۷۸۴
تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۲۷
هیأت موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی (نوبت دوم)
آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
برابر رای شماره ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۳۰۵۲۸ و ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۵۲۷ هیات اول/ دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شبستر تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی خانم/ آقای جعفر پورمحمد فرزند اکبر بشماره شناسنامه ۶۸۸ صادره از تبریز و آقای اکبر پورمحمد به شناسنامه شماره ۳۳۵۹ صادره تبریز فرزند جعفر هرکدام در سه دانگ مشاع از شش دانگ یک قطعه باغ به مساحت ۸۳۶.۶۵ متر مربع

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۰۸/۲۱
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۰۹/۰۹
صمد خاکپور اقدام
رئیس ثبت اسناد و املاک شبستر

شناسه آگهی: ۲۰۳۱۱۴۰ **روزنامه طرح نو**
شماره: ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۸۶۰
تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۲۸
هیأت موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی (نوبت دوم)
آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
برابر رای شماره ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۱۸۲۱۳ و ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۱۸۲۱۴ هیات اول/ دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شبستر تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای/ خانم زهرا بابائی فرزند غلامرضا بشماره شناسنامه ۳۱۷۰ صادره از در قسمتی از چهار و نیم دانگ از شش دانگ یک درج باغ به مساحت ۵۲۸.۲۶ متر مربع (مشتمل بر خانه به متراژ ۶۳ متر مربع برابر مجوز جهاد کشاورزی) مفروز و مجزا شده از پلاک اراضی مشاعی گل آباد فرعی از ۲۳- اصلی واقع در بخش ۱۶ شهرستان تبریز واقع

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۰۸/۲۱
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۰۹/۰۹
صمد خاکپور اقدام
رئیس ثبت اسناد و املاک شبستر

شناسه آگهی: ۲۰۳۳۱۲۴ **روزنامه طرح نو**
شماره: ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۷۶۶
تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۲۷
هیأت موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی (نوبت دوم)
آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
برابر رای شماره ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۱۲۳ هیات اول/ دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شبستر تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی خانم/ آقای عیسی سلیمانی دغلیان فرزند غلام بشماره شناسنامه ۳ صادره از در شش دانگ یک قطعه باغ به مساحت ۱۰۲۰.۷۶ متر مربع از پلاک ۲۴- اصلی واقع در مجاورت بخش ۲۱ تبریز

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۰۸/۲۱
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۰۹/۰۹
صمد خاکپور اقدام
رئیس ثبت اسناد و املاک شبستر

شناسه آگهی: ۲۰۳۳۱۱۸ **روزنامه طرح نو**
شماره: ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۷۶۷
تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۲۷
هیأت موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی (نوبت دوم)
آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
برابر رای شماره ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۵۲۶ و ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۵۲۵ هیات اول / دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شبستر تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای/ خانم ناهیده زارعی گل زار فرزند محمد بشماره شناسنامه ۶۸۱۵۳ صادره از در قسمتی از چهار دانگ مشاع از شش دانگ یک قطعه باغ به مساحت ۴۱۴.۸۸ مترمربع از پلاک ۲۰- اصلی واقع در علی اکبرلو بخش ۱۶ تبریز واقع در آذربایجان شرقی بخش

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۰۸/۲۱
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۰۹/۰۹
صمد خاکپور اقدام
رئیس ثبت اسناد و املاک شبستر

شناسه آگهی: ۲۰۳۰۱۴۳ **روزنامه طرح نو**
شماره: ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۷۶۲
تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۲۷
هیأت موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی (نوبت دوم)
آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
برابر رای شماره ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۳۰۳۰۹ هیات اول/ دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شبستر تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی خانم/ آقای مهدی محبزهاده فرزند اکبر بشماره شناسنامه ۲۴۲۵ صادره از ایران در شش دانگ یک قطعه زمین مزروعی مفروز و مجزا شده از سنگ ۲- اصلی بخش بیست و یک تبریز به مساحت ۱۱۴۶/۸۴ متر مربع

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۰۸/۲۱
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۰۹/۰۹
صمد خاکپور اقدام
رئیس ثبت اسناد و املاک شبستر

شناسه آگهی: ۲۰۳۳۱۰۱ **روزنامه طرح نو**
شماره: ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۷۶۱
تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۲۷
هیأت موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی (نوبت دوم)
آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
برابر رای شماره ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۱۳۳ و ۱۴۰۴۶۰۳۰۴۰۱۳۰۲۰۱۳۲ هیات اول/ دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شبستر تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی خانم/ آقای محمد مصطفی هر دو شهرتاً صیح راست هر کدام در سه دانگ مشاع از شش دانگ یک قطعه باغ به مساحت ۱۹۵۷.۳۱ مترمربع از پلاک ۱۷- اصلی واقع در ایوند بخش ۲۱ تبریز

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۰۸/۲۱
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۰۹/۰۹
صمد خاکپور اقدام
رئیس ثبت اسناد و املاک شبستر

طی روزهای یازدهم و دوازدهم آذرماه؛

اولین کنگره بین‌المللی زیست‌محیطی «شهر سبز، دانشگاه سبز» برگزار می‌شود

طرح نو؛ گروه شهری

اولین کنگره بین‌المللی زیست‌محیطی شهر سبز، دانشگاه سبز با مشارکت شهرداری و دانشگاه تبریز روزهای یازدهم و دوازدهم آذرماه در دانشگاه تبریز برگزار می‌شود. جمشید اسماعیلی، دبیر علمی کنگره، در نشست مطبوعاتی این رویداد اظهار کرد: معضلات محیط زیست نگرانی جامعه جهانی است و باعث افتخار است که شهرداری تبریز در میان تمام شهرهای ایران از دانشگاه تبریز خواسته است تا راهکارها و نقشه‌راه زیست‌محیطی ارائه کند.

وی گفت: این کنگره در یازدهم و دوازدهم آذرماه با مشارکت چندین دانشگاه مطرح کشور و حضور نزدیک به ۷۰۰ نفر محقق، استاد و پژوهشگر خارجی و داخلی برگزار می‌شود.

وی افزود: دانشگاه در کنار شهرداری می‌تواند نقشه‌راه مطلوبی در حوزه زیست محیطی ترسیم کند و امیدوار هستیم با اجرای دقیق این نقشه، تبریز در بین شهرهای کشور در این زمینه به یک شهر پیشرو تبدیل شود. اسماعیلی با اشاره به برگزاری کارگاه‌های تخصصی کنگره خاطر نشان کرد: بیش از ۱۲۰۰ نفر شامل اساتید فن و متخصصان زیست‌محیطی و دانشجویان در این کنگره بین‌المللی مشارکت کردند.

وی گفت: شهرداری اقدامات مؤثری در حوزه پسماند و حمل‌ونقل انجام داده است و اما نیازمند تداوم اقدام زیست محیطی هستیم. یکی از اهداف ضمنی کنگره مشخص کردن دقیق وظایف دستگاه‌های اجرایی در حوزه محیط زیست است تا براساس آن بتوان پیگیری های لازم را انجام داد.

تبریز؛ آغاز گر فعالیت‌های محیط‌زیستی آسیا ۲۰۲۵

رضا خلیلی، رئیس کمیته علمی کنگره نیز در سخنانی اظهار کرد: رویداد تبریز پایتخت محیط زیست شهرهای آسیایی ۲۰۲۵، فرصتی ارزشمند است که آن را نقطه آغاز فعالیت‌های زیست‌محیطی می‌دانیم. وی ادامه داد: در حوزه نوسازی ناوگان تاکسیرانی و اتوبوسرانی نیز به لطف تلاش مدیریت شهری، تبریز

صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر: دکتر محمدرضا ربانی

آدرس تبریز: خیابان امام - مابین چهارراه منصور و میدان ساعت - جنب مسجد کبود

مجموع تجاری ابریشم - طبقه اول - واحد شماره ۹ شماره تماس: ۳۵۲۴۱۹۵۲

آدرس ارومیه: ابتدای خیابان سرداران ۱- پ ۲۲- طبقه ۳- واحد ۱۱

تلفکس: ۰۴۴-۳۲۲۴۸۵۸۸

لینتوگرافی و چاپ: شاخه سبز

طرح نو

رتبه ۳ در طرح رتبه بندی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

امام صادق (ع):

خلق نیکو گناه را آب کند، چنان که خورشید

یخ را آب می‌کند

یکشنبه ۹ آذر ماه ۱۴۰۴ - سال نوزدهم - شماره ۳۴۵۲

رئیس مرکز پژوهش‌های شورای شهر تبریز:

بیش از ۶۰ درصد آلودگی تبریز به خاطر منابع متحرک است

طرح نو؛ حمیدرضا سامبرانی

رئیس مرکز پژوهش‌های شورای شهر تبریز تاکید کرد: بیش از ۶۰ درصد آلودگی تبریز ناشی از خودروهای شخصی و سایر منابع متحرک است و تا زمانی که سیستم حمل و نقل عمومی گسترش نیابد و دسترسی آن برای همه فراهم نشود، تلاش برای کاهش آلودگی ناکافی خواهد بود. «روح... رشدی» دکتری جامعه‌شناسی و رئیس مرکز پژوهش‌های شورای شهر تبریز گفت: موضوع آلودگی شوری بردار نیست و هیچ موضوعی به این حد ما را به چالش نکشیده و ما همواره غافلیم.

وی با بیان اینکه صورت مسئله در این موضوع مشخص است، اذعان داشت: مسئله روشن ما باید مشخص شود. سازمان‌های مسئول در اصلاح این قضیه برای کم‌رنگ کردن نقش مسئولیت خودشان و در حاشیه قرار گرفتن، یا داده‌های غلط می‌دهند یا زاویه‌های خاصی را برجسته می‌کنند لذا فراوانی داده‌ها و تحلیل‌ها موجب می‌شود که ما همواره اتفاق نظر در صورت مسئله این بحران نداشته باشیم.

وی با مثال نیروگاه حرارتی تبریز، سخنانش را شفاف کرد: برای نمونه ما هنوز سهم دقیق نیروگاه حرارتی را در بحث آلودگی هوانمی‌دانیم! این نیروگاه مشخصاً در آلودگی هوا نقش دارد ولی آماری دقیق برای این تأثیر وجود ندارد. برخی مجموعه‌ها، آلودگی امروز تبریز را ناشی از نیروگاه می‌خوانند و بدین ترتیب چون پای برق به میان می‌آید و ما برق نداریم لذا سکوت می‌کنیم و می‌گوییم این نیز بگذرد! رشدی افزود: در اینجا صورت مسئله معیوب است و این وظیفه سازمان محیط زیست است که سیاهه انتشار

آلاینده‌ها را به‌روزرسانی کند. ما توقع آمار رسمی و دقیق از سازمان محیط زیست داریم در حالی که این سازمان، عوامانه نیروگاه را عامل اصلی و عوامل دیگر را خیلی کم رنگ‌تر، موجب آلودگی بر می‌شمارد و این غیرقابل قبول است. مشخصاً اگر مطالعه‌ای جامع اتفاق می‌افتاد، اوضاع بهتر کنترل می‌شد.

ارتقای حمل و نقل عمومی در خط مقدم مبارزه با آلودگی شهر

عضو شورای شهر تبریز تشریح کرد: معتمد تا زمانی که در این شهر حمل و نقل عمومی گسترش نیافته و در دسترس همگان قرار نگرفته، اساساً صورت مسئله‌ای درست وجود ندارد. تمام متغیرها و مسائلی که با آنها دست به گریبانیم، در نبود حمل و نقل عمومی سامان یافته، تحت الشعاع قرار می‌گیرند.

وی افزود: معتمد مجموعه دولت و شهرداری در دهه گذشته، حمل و نقل عمومی را از لویت خارج کرده‌اند و این مسئله، موجبات سودجویی شرکت‌های تولید خودرو و سایر مسائل مربوط به اقتصاد سیاسی و سرمایه‌ای شدن خودرو فراهم کرده است.

۷۰ درصد آلودگی تبریز به خاطر ازدیاد منابع متحرک

رشدی گفت: بیش از ۸۵۰ هزار خودرو امروز در خیابان‌های شهر رفت و آمد می‌کنند یعنی بیش از یک خودرو برای هر دو نفر در تبریز که آمار وحشتناکی است. ضمن

اینکه تثبیت شده بین ۶۰ تا ۷۰ درصد آلودگی هوا مربوط به منابع متحرک از جمله خودرو، موتور سیکلت و اتوبوس و ... است و بقیه هم مربوط به صنایع و مصارف خانگی است.

وی از فرسودگی تاکسی‌ها گفت: زمانی که ما شورا را تحویل گرفتیم، از حدود ۱۰ هزار و ۷۰۰ تاکسی، پنجاه درصدش فرسوده بود! ما در اوایل شورا که هنوز سیاسی‌بازی تشدید نشده بود، موفق شدیم تکانی به اتوبوس‌رانی بدهیم اما از سال ۱۴۰۲ که شهرداری با ابر پروژه‌ها درگیر شد، عقب افتادیم. ما تا امروز حدود ۲۵۰ اتوبوس جدید آوردیم و این آمار خیلی بیشتر از دوره‌های قبل است اما در مقابل بیش از ۴۰۰ دستگاه به دلیل فرسودگی، از خط خارج شده‌اند. نو سازی کرده‌ایم اما تعداد همچنان کم است. کیفیت خودروهای شخصی و کیفیت سوخت هم جای خود دارد.

رشدی عدم اتکا به خودروهای شخصی را، موثر در کاهش آلودگی خواند و افزود: مطمئناً هرچه میزان اتکا به خودروهای شخصی در این شهر کم شود، تأثیر محسوس آن را در پاک‌ی هوای شهر می‌بینیم و در آن صورت سهم واقعی نیروگاه مشخص می‌شود. پیش از حل مشکل نیروگاه حرارتی، اگر بتوانیم ۶۰۰ دستگاه اتوبوس نو بیاوریم و خط دو مترو را راه بیندازیم، می‌توانیم مشکل آلودگی را حل کنیم.

وی در پایان تاکید کرد: میزان ترافیک ناشی از خودروهای شخصی باید کاهش یابد و مطمئناً حمل و نقل عمومی و طرح‌های ویژه مانند زوج و فرد در کنترل آلودگی موثر هستند.

تبریز روی ریل توسعه؛ ۴ خط مترو تا کجا شهر را جلو می‌برد؟

مترو، یعنی از پست امامیه تا ترمینال تبریز حدود ۴۰ میلیارد تومان هزینه کرده‌ایم. بنا به گفته مدیرعامل سازمان حمل‌ونقل ریلی شهرداری تبریز، تاکنون ۲۲۵ میلیارد تومان اعتبار برای خط سوم مترو هزینه شده است.

خط ۴؛ تراموایی با هزینه کمتر

خط چهارم که مقرر است به شکل تراموا اجرا شود، ۱۹ کیلومتر و دارای ۲۳ ایستگاه است. مدیرعامل این سازمان، زمان آغاز عملیات اجرایی خط تراموای تبریز را سال آینده عنوان می‌کند و می‌گوید: فاز اول این خط در سال آتی از فرودگاه تا نصف راه آغاز می‌شود.

به گفته باقری‌فر، برای احداث خط چهارم هزینه‌ای معادل ۳۰ درصد هزینه مترو برآورد می‌شود و این امر با توجه به هزینه ۴ هزار میلیارد تومانی برای هر کیلومتر مترو سیستم، صرفه‌جویی قابل توجهی را به دست می‌دهد.

مترو، اولویت بی‌وقفه مدیریت شهری

چنین برمی‌آید که شهرداری تبریز، تکمیل و راه‌اندازی خطوط مترو را به عنوان یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر، در اولویت کاری خود قرار داده و در این میان، از تمامی پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های خود استفاده می‌کند؛ به‌طوری که در وضعیت اقتصادی کنونی نیز اجازه رکود به این پروژه را نداده است.

متروی تبریز بیش از آنکه یک پروژه عمرانی باشد، راهکاری عملی برای کاهش ترافیک و بهبود کیفیت زندگی شهری است. تکمیل خطوط و افزایش ظرفیت واگن‌ها نه تنها زمان انتظار مسافران را کاهش می‌دهد، بلکه حجم قابل توجهی از خودروهای شخصی را از خیابان‌ها حذف می‌کند و بخش مهمی از مشکلات ترافیکی و آلودگی هوا را حل خواهد کرد. به همین دلیل، توسعه مترو باید همواره در اولویت برنامه‌های مدیریت شهری قرار گیرد تا تبریز به شهری کم‌ترافیک، مدرن و دوستدار شهروندان تبدیل شود.

طرح نو؛ خاطره میزایی

متروی تبریز حالا دیگر فقط یک پروژه عمرانی نیست؛ شریان حیاتی شهری است که آینده حمل‌ونقل را رقم می‌زند. از خط یک نیمه‌کامل تا وعده‌های پرهزینه خط دو، از حفاری‌های خط سه تا رؤیای تراموای خط چهار؛ پرسش اصلی این است: تبریز چه زمانی صاحب شبکه کامل ریلی شهری می‌شود؟ به نقل از فارس، سالیانی نه چندان دور، تصور حرکت انسان توسط ماشین‌های زیرزمینی به شکل سایه‌ای محو در اذهان بود؛ اما اکنون این سیستم، حقیقتی قابل لمس است که در تمامی کلان‌شهرهای جهان و من جمله ایران، تبادل بخش اعظم ترافیک را بر عهده گرفته است.

آغاز یک ضرورت از سال ۱۳۶۹

لزوم وجود مترو در تبریز برای اولین بار در سال ۱۳۶۹ در مجلس مطرح شد؛ لیکن قدم اصلی برای اجرای آن، به سال ۱۳۸۱ بازمی‌گردد که شامل انجام مطالعات و برنامه‌ریزی‌های مربوطه بود. طی آن، برای تبریز ۴ خط مترو در نظر گرفته شد که سه خط آن زیرزمینی و خط چهارم به شکل تراموا طراحی گردید.

خط یک؛ ستون فقرات حمل‌ونقل ریلی تبریز

اولین فاز خط یک متروی تبریز در ۵ شهریور ۱۳۹۳ به بهره‌برداری رسید و پس از آن، با تلاش‌های شبانه‌روزی، امروزه خط یک مترو به صورت تقریباً کامل در خدمت شهروندان است.

مدیرعامل سازمان حمل‌ونقل ریلی شهرداری تبریز در این باره می‌گوید: عملیات عمرانی خط یک مترو تقریباً به اتمام رسیده؛ اما برای ارتقای کیفیت خدمات‌رسانی و کاهش زمان انتظار مسافران، ۱۲۰ دستگاه واگن دیگر به مسیرهای این خط اضافه خواهد شد.

اصغر باقری‌فر ادامه می‌دهد: در حال حاضر روزانه ۷۰ هزار مسافر جایجا می‌شوند و در صورت تکمیل ۱۸۰ دستگاه واگن مصوب و تحویل آن‌ها برای خط یک، علاوه بر پایین آمدن زمان انتظار تا ۴ دقیقه، تعداد مسافران نیز به مراتب افزایش می‌یابد.

استاندارداری پیش رفته و ۷۳۰ متر باقیمانده هم تا پایان

بهمن‌ماه سال جاری به اتمام خواهد رسید.

به گفته وی، فاز اول دارای ۸ ایستگاه، از قراملک تا استانداردی است که در حال حاضر ۷ ایستگاه در حال طی مراحل اجرایی و نازک‌کاری هستند و ۱۲۰۰ متر از مسیر نیز ریل‌گذاری شده است.

مدیرعامل سازمان حمل‌ونقل ریلی در خصوص این پروژه اظهار می‌کند: فاز اول این طرح به طول ۱۰ کیلومتر، فاز دوم آن ۷.۵ کیلومتر و فاز سوم هم ۵ کیلومتر می‌باشد.

باقری‌فر همچنین می‌گوید: در فاز یک خط دو، حفاری حد غربی به پایان رسیده و دستگاه TBM را از مسیر خارج کرده‌ایم. در حد شرقی نیز حفاری تا نزدیکی

است که شهرداری تبریز برای تأمین آن، از فاینانس خارجی استفاده خواهد کرد. طبق اعلام مدیرعامل سازمان حمل‌ونقل ریلی و براساس جلسه شهردار تبریز با رئیس‌جمهور و دیگر مسئولان ذی‌ربط، این فاینانس تا پایان سال واریز و موجب تسریع در اجرای این پروژه مهم شهری خواهد شد.

خط ۳؛ از ترمینال تا آینده

در توضیح خط سوم متروی تبریز، باقری‌فر این‌گونه توضیح می‌دهد: حفاری‌ها در این خط ۱۰ کیلومتری، از ترمینال تبریز آغاز شده و به طول ۱۰۰ متر پیشرفت داشته‌ایم؛ برای تأمین برق این خط از مسافت ۱۲۰۰

گره مالی خط ۲ و مسیر فاینانس خارجی

مهم‌ترین نکته در خصوص خط دوی مترو، بحث مالی